

MOSONMAGYARÓVÁRI VÁROSVÉDŐ EGYESÜLET

Akik bemutatkoztak

**a Város- és Faluvédők Szövetsége
XIX. Országos találkozásán**

**Mosonmagyaróvár
2000.**

Akik bemutatkoztak

a Város- és Faluvédők Szövetsége
XIX. Országos Találkozóján

**Mosonmagyaróvár
2000.**

Kiadja
a Mosonmagyaróvári Városvédő Egyesület
a
2000. augusztus 3-5 között megtartott
a Város- és Faluvédők Szövetsége
XIX. Országos Találkozója
megküldött anyagból

Szerkesztette:
Dr. Nagyné Majoros Györgyi
a Propaganda Szakosztály vezetője

Lektorálta:
Dr. Szodfridt Gyula
titkár

Borítógrafika:
Lenzsér Péter

Készült
200 példányban
házi sokszorosításban

Külső borító és kötés:
MONOCOPY Bt.

Kedves Olvasó!

A Város- és Faluvédők Szövetsége – már hagyományosan – évente országos találkozóra hívja tagegyesületeit, részben az egyesületek közötti ismerkedés, város- és faluvédő mozgalmat erősítő baráti kapcsolatok kialakulása, részben a településért folyó munkálkodásuk módszereinek és eredményeinek ismertetése, átadása érdekében. Mégis, azt tapasztaljuk egy-egy ilyen országos találkozón, hogy – a város- és faluvédő mozgalom alapvető, olykor elvi kérdéseinek feltétlenül szükséges megvitatása mellett – éppen az egyesületek bemutatkozására, módszereik, tevékenységük ismertetésére jut a legkevesebb idő.

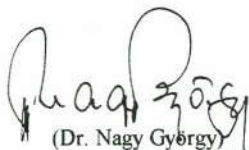
Az idén 50 egyesület jelezte részvételét a Szövetség XIX. Országos Találkozásán Mosonmagyaróvártól augusztus 3-4-én, ahol az együttlét két napja alatt – a hivatalos és az alapszabályban is előírt kötelező napirendi pontok megtárgyalása mellett – az üléseken mintegy 6 óra áll majd rendelkezésre ahhoz, hogy az egyesületek eredményeiket, gondjaikat, tapasztalataikat elmondhassák, tevékenységüket bemutathassák.

Miután a rendelkezésre álló idő kevés, viszont az egyesületek bemutatkozását az országos találkozók leglényegesebb, előreívő részének ítéljük, ezért – több, mint 3 hónappal az Országos Találkozó előtt – arra kértük a résztvenni szándékozó szervezeteket, készítsenek tevékenységük bemutatására olyan szöveges-képes-rajzos poszteranyagot, amit megküldve az Országos Találkozó idejére kiállíthatunk, hogy ennek révén tegyük lehetővé könnyen áttekinthető, szemléletes módon egymás megismerését. Ennek a poszterkiállításnak az összeállítását és szakszerű bemutatását a Nyugat-Magyarországi Egyetem Mosonmagyaróvári Mezőgazdaságtudományi Karának Oktatástechnikai Csoportja vállalta, akiknek kiváló és önzetlen munkájáért, a Kar dékánjának pedig a lehetőség segítőkész biztosításáért – Elnökségünk és a bemutató egyesületek nevében – ezúton is köszönetet mondok.

Felhívásunkban azt is kértük a jelentkező egyesületektől, hogy – a poszterkészítés mellett vagy a nélkül is – állítsanak össze tevékenységük bemutatására 1-2 oldalas, tömör összefoglaló írásos anyagot, s küldjék meg, hogy azokból kiadványt készíthessünk az Országos Találkozó résztvevői számára. Így ki-ki magával is viheti a bemutató egyesületek összefoglalójából készült kiadványt, s az is meríthet belőle, aki most nem készített sem posztert, sem írásos bemutató anyagot. Ennek a kiadványnak – amit íme Kedves Olvasó, most a kezében tart – a szerkesztését és sokszorosítását Egyesületünk Propaganda Szakosztályának vezetője és lelkes munkatársai vállalták, akiknek e helyen is szintén örömmel mondok köszönetet szép és értékes munkájukért mind a magam, mind a kiadványban szereplő egyesületek nevében.

És köszönöm mindazok munkáját, akik elkészítették az egyesületüket bemutató poszteranyagot és írásos összefoglalót, gazdagítva ezzel a Mosonmagyaróvártól megrendezésre kerülő Város- és Faluvédők Szövetsége XIX. Országos Találkozásának programját.

Mosonmagyaróvár, 2000. július 15.

(Dr. Nagy György)

Mosonmagyaróvári Városvédő Egyesület
elnöke

T a r t a l o m

Kedves Olvasó!	3.
Bevezető	5.
Beregsurány	7.
Békés	8.
Cegléd	9.
Csemő	11.
Debrecen	12.
Fonyód	13.
Gödöllő	15.
Hédervár	17.
Jászberény	19.
Jászfényszaru	22.
Kazincbarcika	23.
Kiskunhalas	24.
Lovasberény	27.
Miskolc	28.
Mosonmagyaróvár	30.
Nagymaros	32.
Nyíregyháza	33.
Rábapordány	34.
Sárvár	35.
Székesfehérvár	37.
Szigliget	38.
Tapolca	39.
Tardos	40.
Tiszaalpár	41.
Tokaj	42.
Törökbálint	43.
Vác	44.
Támogatóink	45.
Eddig megjelent kiadványaink	46.

„Az egyesület lehetsége nélkül nem képzelhetni szabadságot...”

Eötvös József 1886.

B e v e z e t ő

A település életének szabályozása – feltehetően – egyidős azok létrejöttével. Az együttélés, a társadalom kialakulása szabályok, sőt törvények felállítását követeli az egymás közötti és az idegenekkel szembeni magatartásra vonatkozóan. Fallal vették körül a várost, meghatározták, hogy pl. a tűzvédelem érdekében milyen távolságra, milyen rendben és miből lehet házakat emelni. A praktikus szempontok mellett – ahogy mindennapi használati eszközeiken is láthatjuk – a külsőre is volt gondjuk. Hazánkban a múlt század közepén hívták életre Pest-Budán a Szépészeti Bizottmányt; Sopronban és Szombathelyen városszépítő együletet alapítottak.

A „hatóságot” gazdasági, várospolitikai és egyéb kötöttségek nem ösztönöznék különösebben az esztétikai szempontok figyelembe vételére. A háború utáni újjáépítés, majd a nagyarányú paneles lakásépítés – adott technikai és anyagi lehetőségek mellett is – silányra sikeredett. A terjeszkedésnek, a „modernizációnak” sok szép városközpont és még több egyedien szép épület esett áldozatul. Egyéni tiltakozások, csoportos érdekérvényesítő megmozdulások – kirívó esetben, helyileg és alkalmilag – voltak, többnyire eredménytelenül.

A szörványosan jelentkező közös fellépések vezethettek el a gondolathoz, hogy a településnek védelemre van szüksége. A várospolitikának a társadalom egésze részéről ellenőrizhetőnek, irányíthatónak, befolyásolhatónak kell lennie. A 80-as években a Hazafias Népfront hívta fel a figyelmet és több helyen kezdeményezte, támogatta a szépítő és védő egyesületek létrehozását. Országsszerte sorra alakultak a város- és faluvédő egyesületek, baráti körök, társaságok, majd létre jött – 1986-ban – a mozgalmat összefogó szövetség is. Ma mintegy 250 egyesületről van tudomásunk, s sorra alakulnak az újabbak. Ezt az országos mozgalmat van hivatva tájékoztatni az ÉRTÉKMENTŐ című, évente hatszor megjelenő újság.

Egyesület az adott társadalom tagjainak meghatározott célra létrejött olyan önkéntes társulása, amelynek kerete, formája, rendje, alapszabálya közösen kialakított, közösen elhatározott. Célja jellege szerint többféle lehet, így közcélú (pl. tűzoltó), kulturális és művészeti, helytörténeti, önszegélyező, jótékonyági, sport stb. A város- és faluvédelemmel, környezetszépítéssel, hagyományápolással foglalkozó egyesületek kategorizálása nem könnyű feladat. Az egyes szervezetek nem tiszta profilúak, s az, hogy mi a fő irányuk, függ az adottságoktól, külső körülményektől, de még inkább tagjaik érdeklődésétől, képesítésétől.

Az idén 15 éves Egyesületünk három évvel ezelőtt jelezte, hogy 2000-ben szeretné megrendezni a soron következő országos találkozót. E felajánlást és vállalást a Szövetség Választmánya elfogadta, így hozzá foghattunk a szervezéshez.

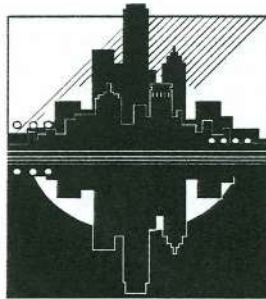
Végigtekintve az eddigi találkozók során, megállapítható, hogy azok kettős célt szolgáltak. A nevéből is következően ismerkedés, tapasztalatszerzés és átadás, egymás erősítése a helyes módszer, a cél és eszköz kiválasztásában lehet az egyik cél. A másik, és kifelé is közvetlenül érvényesülő cél, hogy a beszélgetések, tanácskozások tapasztalataiból leszűrhetően ajánlásokat, javaslatokat, állásfoglalást fogalmazunk meg és juttassunk el mindazokhoz, akik a kérdéses témában intézkedhetnek.

Egyesületünk – a millenniumra való tekintettel is – „minden eddiginél jobb” találkozót szeretne összehozni. Ezt valamennyi egyesület, baráti kör, társaság bevonásával kíséreljük meg elérni. Körlevélben kértük a címzetetteket, hogy a találkozóra való jelentkezés mellett készítsenek egyesületükről bemutatkozó posztert és rövid életrajzot. A poszterekből kiállítás készül a tanácskozási idejére, az életrajzokból e füzet állt össze.

A különböző megfogalmazásokból – kissé egyszerűsítve – kiderül, hogy az egyesületek célja **az épített és természeti környezet védelme, fejlesztése és a helyi hagyományok ápolása.** A szoborállítás, restaurálás, emlékéállítás, helytörténeti kutatás, oktatás, művelődés mind-mind belefér ebbe a keretbe. Színes szőttes, ami lefedi az egész országot. Az itt szereplő 27 egyesület vázlatos önéletírását átolvasva csak ámulni lehet, hogy az önként vállalt egyesületi munkában mennyit, hány félét és milyen változatos módon dolgoznak, és mi mindent érnek el. Megdöbbentő számot kaphatnánk, ha valaki megkísérelné az elért eredményeket forintban kifejezni.

Ebben a kis füzetben összegyűjtött bemutatkozó írások izelítőt adnak az országban folyó város- és faluvédő mozgalom elért eredményeiből és tisztelegni kívánnak a mozgalom lelkes vezetői és közkatonái előtt.

Szerkesztő

Beregsurány

BEREGSURÁNYI KÖZSÉGSZÉPÍTŐ ÉS KÖRNYEZETVÉDŐ EGYESÜLET

Címe: 4933 Beregsurány, Petőfi utca 57.

Megszűnésének éve: 1997.

Tagjainak száma:

Elnöke, megszűnéséig: Agalét Sándor

Titkára:

A község lélekszáma 600 fő. Református temploma a XIV. században épült, de katolikus temploma is műemlék. A volt báró Uray kastélyban található a kulturház. Helytörténeti magánmúzeummal is dicsekedhet. Működik itt nyugdíjas- és sportklub; van agrár-népfőiskolája. Sajnos, a Községszépítő és Környezetvédő Egyesület – elnöke megbetegedése és elköltözése miatt – szervezeten már nem működik.

Földrajzi helyzetéből adódóan Beregsurány két irányban fejlődhet: kiépíti a turizmus fellendítéséhez szükséges infrastruktúrát és épít a kishatármenti és átmenő turista forgalomra. A vendégmarasztaló beregi agyag jellemzi a vidéket, de a község belterülete rendezett. Útjai, járdái szilárd burkolatúak. Minden házban vezetékes víz, gáz, kukás szeméthyűjtés van és igény szerinti telefon teszi könnyebbé az életet.

Az 1997-ig működő egyesület sok szép eredményről számolhat be. A „Tiszta udvar, rendes ház” mozgalom keretében csinosították a falut, amiből a nyári cserkész tábor ifjú lakói is kivették részüket.

Kapcsolatot ápolnak a Kárpátaljai településekkel. Ennek keretében szerveztek pl. pedagógus környezetvédelmi továbbképzést; kaptak 100 fenyőcsemetét a Kárpátokból a falu szépítéséhez. Kölcsönös látogatást tettek egymásnál, megismerkedve a táj és épített környezet értékeivel, szépségével.

Munkájukról, eredményeiről, gondjaikról a Beregsurányi Napló számolt be, amihez ingyenesen lehetett hozzájutni.

A Természetvédelmi Hivatal által meghirdetett a „Nem védett területek természeti értékeinek feltárása” című pályázaton elnökük III. díjat kapott. A Lakiteleki Alapítvány helytörténeti pályázatán – szintén elnökük – dicséretben részesült. Betegsége miatt „félreállva” családja – az Agalét család – és Beregsurány krónikáját írta meg három kötetben, ami minisztériumi támogatással rövidesen meg is jelenik.

B é k é s

VÁROSVÉDŐ ÉS SZÉPÍTŐ EGYESÜLET

Címe: 5630 Békés, Petőfi Sándor utca 2.

Megalakulásának éve: 1988.

Tagjainak száma: 55 fő

Elnöke: Vámos László

Titkára: Dr. Sós Sándor

Egyesületünk a társadalmi változások intenzív szakaszában, annak édes gyermekeként 1988-ban alakult. A város épített és természeti környezetének értékmegővását tűzte ki célul. Alkotó együttműködést valósítottunk meg az önkormányzat szerveivel és intézményeivel. Egyesületünk a településfejlesztési elképzelések vitafórumává vált. A közvélemény is elismeri a városvédő tevékenységet. A munka a Városfejlesztő és Városképvédő, Helytörténeti és Honismereti, Környezetvédelmi, Ifjúsági szakosztályok keretében folyik.

A lokálpatriotizmus erősítése érdekében helytörténeti pályázatokat írtunk ki; szavaló- és rajzversenyeket szervezünk. Jeles személyiségek emlékére sok-sok emléktáblát helyeztünk el, a jeles történelmi emlékhelyeket kopjafával jelöltük meg.

Évekig tartó kutató munka eredményeként Emlék Könyvet adtunk ki a második világháborúban elpusztult békésiek névsorával, ezzel adózva emléküknél. A második világháborús emlékmű létrejöttéhez erkölcsi és anyagi támogatást nyújtottunk.

A közművelődés szolgálatában sokat fáradoztunk a 24 éve megrendezésre kerülő Békés-Tarhosi Zenei Napok sikeréért. A magyar nyelv ápolására hat éve Szép Magyar Beszéd továbbképző tanfolyamot működtetünk, amelyen erdélyi, felvidéki, kárpátaljai és hazai magyar tanárok vesznek részt, igen szép sikerrel. A millennium évében történészek, történelemtanárok tudományos tanácskozását rendezzük meg.

Elkészült a Békési Életrajzi Lexikon kézírata.

Megalakítottuk az egyesület ifjúsági tagozatát is. A fiatalok Petőfi-emléktúrát szerveztek Mezőberénybe; október 6-án Aradra utaztak, hogy elhelyezzék a vértanúk obeliszkjénél a megemlékezés koszorúját. Városi ünnepséget szerveztünk Irinyi János mellszobránál.

Fiatalkor polgárj a Honfoglalási Emlékpark frissen ültetett fáit. Főiskolai építészhallgatók – táborozás keretében – felmérést végeznek népi építészeti emlékeinkről.

Egyesületünk szívesen várja az érdeklődő társakat!

Cegléd

CEGLÉDI VÁROSVÉDŐ ÉS SZÉPÍTŐ EGYESÜLET

Címe: 2701 Cegléd, Pf. 164.

Megalakulásának éve: 1987.

Tagjainak száma: 140-150 fő, ebből fizető 62 (nincs kötelező tagdíj!)

Elnöke: Márkus János

Titkára: Juhász József

Cegléd alföldi mezőváros. Jellegzetes és értékes épülete a klasszicista Református Nagytemplom. Középeurópa legnagyobb református temploma Hild József munkája. A római katolikus plébániatemplom Homályossy Tunkel Ferenc tervei szerint épült. Cegléd-től 7 km-re található az ugyancsak Hild József tervei szerint 1835-ben épült Szőkehalmi (volt Kishartyáni) kúria, ma már – sajnos – romos állapotban.

Cegléd közparkjai szépen virágosítottak. Nagyon szép a vasútállomást a várossal összekötő fasor is. Kultúrerületén, a volt 4-es főközlekedési út mentén található a pókbangós természetvédelmi terület.

Az Egyesület fő tevékenysége segíteni a város építészeti és természeti értékeinek megőrzését, korszerű és esztétikus fejlesztését, szépítését, ápolni a lakóhely hagyományait, erősíteni a lakosság szeretetét szülőhelyéhez, otthon adó környezetéhez.

Egyesületünk megalakulása óta kétszer szervezett ifjúsági tábor.

A ceglédi vasútállomáson – a MÁV Rt-vel együttműködve – felújítottuk a második világháborúban elpusztult díszutakat. Az önkormányzattal és a MÁV Rt-vel közösen – a vasútállomást ért bombatámadás 50. évfordulója alkalmából, 1994. augusztus 29-én – emlékművet állítottunk az ötven áldozat tiszteletére. Azóta is minden évben ökomenikus megemlékezést tartunk.

1996. szeptember 1-én emléktáblát helyeztünk el és emlékfát ültettünk a Budapest-Cegléd-Szolnok vasútvonal megnyitásának 150. évfordulója alkalmából a vasútállomás épületén.

A pozsonyi Zöldfa vendégfogadó hányatott úton Ceglédre került erkélymaradványát – az úgynevezett Kossuth-erkélyt – a honfoglalás millenniumának évében történelmi értékéhez méltóan helyeztük el. Erről az erkélyről hirdette ki Kossuth Lajos a jobbágyfelszabadítást és mutatta be gróf Batthyány Lajost, az első felelős miniszterelnököt. Az erkély avatására 1996. szeptember 21-én, a Kossuth-beszéd évfordulóján került sor. Munkánkhoz hathatós támogatást kaptunk az Országos Műemlékvédelmi Hivataltól.

1997. augusztusában a Cegléden megtartott XVI. Város- és Faluvédők Országos Találkozásán Ráday Mihály a városháza udvarán felavatta a Városi Pantheont. Ez alkalommal Gubody Ferencnek, a századforduló nagy polgármesterének állítottunk emléket. Azóta Nánási Szabó Károly református lelkésznek, a ceglédi Református Nagytemplom építetőjének, Kossuth Ferenc mérnök-politikusnak, Cegléd országgyűlési képviselőjének és Ungváry László kertész-, szőlész-, gyümölcscsészeti szakembernek tiszteletére helyeztünk el emléktáblát.

1999. január 5-én a Bedei Csata 150. évfordulója alkalmából emlékhelyet avattunk a helyszínen.

Kossuth és kormánya 1849. július 2. és 9. között egy hétig Cegléden tartózkodott. Ebből az alkalomból megemlékezést tartottunk a Pesti út 6. szám alatti épületnél, amelyet előzőleg felújítottunk.

Az előzőekben már felsorolt emléktáblákon kívül táblával emlékeztünk meg Baross Gábor vasminiszterről, Benedek Péter parasztfestőről és a polgári iskola megszűnéséről, annak 50. évfordulója alkalmából.

Rendszeresen megemlékezünk a Műemléki és Építészeti Világnapról.

„Együtt a városért” és „Ifjúság a városért” díjat alapítottunk azon kiemelkedő tevékenységet folytató személyek részére, akik a város hírnevét öregbítik és azon fiatalok részére, akik a városvédő munkában aktívan részt vesznek.

Minden évben egy-két magán- vagy intézményi tulajdonban lévő szépen felújított épület tulajdonosának bekeretezett köszönő levelet adunk át.

A Ceglédi Városvédő és Szépitő Egyesület 1996. december 16-án Kós Károly díjat kapott a település védelme és szépítése érdekében végzett kiemelkedő munkája elismeréséül.

A Magyar Államvasutak Rt. Budapesti Területi Igazgatóságának vezetője Egyesületünket igazgatói dícséretben részesítette a Pest-Cegléd-Szolnok vasútvonal megindításának 150. évfordulója alkalmából a ceglédi városvédők részéről tanúsított pozitív hozzáállás, a vasúttal való kiemelkedően jó együttműködés elismeréséül.

Az Egyesületet néhány ceglédi vállalkozó (CIGLE Ipari és Kereskedelmi Kft., PÁ-KO-VI Kft, a Viki Mini Shop, valamint a Raiffeisen Bank, Budapest) támogatja évi mintegy 300 ezer forinttal. Kötelező tagdíjunk nincs, az ajánlott évi díj aktívaknak 300, nyugdíjasoknak, GYES-en lévőknek 150 Ft. Az ebből származó bevétel jelentéktelen.

Alkalmi kiadványunkat „Együtt a városért” címmel az Egyesület éves közgyűlésére adjuk ki, ezer példányban.

Egyesületünk kezdeményezésére az önkormányzat megalkotta a 18/1997. Ök. számú rendeletét a „Helyi jelentőségű építészeti értékek védelméről”.

A millennium tiszteletére 2000. augusztus végén tudományos tanácskozást tervezünk az önkormányzattal, a MÁV Rt-vel, az ICOMOS-szal és az Országos Műemlékvédelmi Hivatallal közösen a „Magyarországi vasútállomások építészete” címmel. Ez alkalommal a vasútállomás építőjének – Pfaff Ferencnek – állítunk emléket.

A város főterén tervezünk egy térképet elhelyezni 2001-ben. A vízszintes felületen az „Árpád-kori templomok elhelyezkedése Cegléd környékén” lesz látható.

Végezetül büszkék vagyunk arra, hogy Cegléd város képviselő testületében az Egyesület színeiben két képviselő tevékenykedik és a 23 tagú testületből 14-en tagjai a Városvédő Egyesületnek.

C s e m ő

CSEMŐI FALUVÉDŐ ÉS SZÉPÍTŐ EGYESÜLET

Címe: 2713 Csemő, Petőfi utca 1.

Megalakulásának éve: 1996.

Tagjainak száma:

Elnöke:

Titkára:

Egyesületünk 1996-ban alakult a polgármesterasszony és Csemő község főkertészének kezdeményezésére.

Községünk fiatal település, 1952-ben alakult, így tudtuk, hogy törekvésünk nem lehet más, mint a környezet szépítése, értékének megőrzése.

Olyan község kialakítását tűztük ki célul, ahol boldogok az emberek, mert környezetük szemet gyönyörködtető, ahol az összetartozás igénye, az emberek, az ifjúság nevelése jelen van.

Megalakulásunk óta célunk a környezet szépítése, virágosítása. Olyan magyar virágfajták, őshonos fák telepítését szorgalmazzuk, ami része lehet a homokvilágnak, része lehet az itt élő ember mindennapjainak, életének.

Településünk közterületeinek, emlékhelyeinek, üzleteinek a táj jellegéhez igazodó virágosítása ma már természetes velejárója életünknek. Igyekeztünk koordinálni az utcák, a dűlők kialakítását az ott élő emberek bevonásával, ami végül magasabb szintű községi összefogáshoz vezetett.

Kezdeményezésünkre neveztünk be a „Virágos Magyarország” mozgalomba és 1997-ben – községi kategóriában – első helyezést értünk el. Ezért aztán az európai megmérettetésben, 1998-ban, Portugáliában Csemő község képviselte Magyarországot. Községünk **bronzérmes** lett! Az összefogás remek példaként emlegették településünket.

Az elmúlt időszakban arra törekedtünk, hogy ezt az elért színvonalat megtartsuk. Rendezvények sora jelzi törekvésünket, így:

- Szent György napi virágvásár, ahol az érdeklődők a szakszerű talajelőkészítés és növény-ápolás fortélyaiival is megismerkedhetnek;
- VIRÁGÜNNEP, amit a nemzetközi zsűri látogatásának évfordulóján tartunk, amikor a kiültetett virágok szakmai, esztétikai értékelése történik.

Szemléletünknek megfelelően *minden a virág körül forog Csemőben!*

Debrecen

DEBRECENI VÁROSVÉDŐ ÉS -SZÉPÍTŐ EGYESÜLET

Címe: 4001 Debrecen, Pf. 530

Megalakulásának éve: 1983.

Tagjainak száma: 50 fő

Elnöke: Medveczky Géza Podmaniczky díjas

Alelnökök: Filep Mária és Kovács Imréné

Tevékenységünk anyagi forrása: Debreceni Értékmentő Alapítvány (elnöke: Karácsonyi György)

Kiadványunk: DEBRECENI VÁROSVÉDŐ évente, több száz példányban.

A Debreceni Városvédő és -szépítő Egyesület millenniumi eseményei 2000-ben:

- Magyar Szent Korona és Debrecen (2000. április 10.). Képző- és iparművészeti kiállítás általános és középiskolások részére a Debreceni Egyetem Központi Épülete díszudvarán.

- Debrecen eredeti város-zászlajának elkészítése és bemutatása a Város Napján (április 11.).

- Trianon 80 éve. „Magyarországnak helye van a nap alatt!” (Lord Rothermere). Kerekasztal beszélgetés a Debreceni Akadémiai Bizottság székházában neves történészek és ökológusok részvételével (2000. június 3.). Mi történt Trianonban? Béke? - szerződés? Közép-Európa jövője. Kiutkeresés a Kárpát-medence ökológiai egységének visszaállításáért.

- Esti fáklyás felvonulás és megemlékezés. A Magyar Fajdalom szobor felavatása a Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzatával közösen (2000. június 4.).

- Gróf Tisza István szobrának felállítása (2000. október 31.).

Fonyód

FONYÓD VÁROSVÉDŐ ÉS SZÉPÍTŐ EGYESÜLET

Címe: 8640 Fonyód, Szent László utca 7.
Megalakulásának éve: 1988.
Tagjainak száma: 107 fő
Elnöke: Csutorás László
Alelnöke: Papp Ferenc
Titkára: Dr. Szűcs Imre

Egyesületünk – mint az akkori nagyközség első civil szervezete – 1988. június 18-án alakult. Jelenleg 107 tagja van. Céljaul az épített és természeti környezet óvását és védelmét, a történelmi hagyatékok kutatását jelöltük meg.

Az Egyesület elnöke megalakulás óta Csutorás László nyugalmazott tanár; alelnöke Papp Ferenc; titkára 1991. óta Dr. Szűcs Imre nyugalmazott mérnök.

Az időközi alapszabálmódosítást követően a legfőbb tevékenységi körök a várostörténet, a városfejlesztés, a természeti környezet védelme és alakítása, a vendégforgalom színvonalának és növelésének állandó emelése köré csoportosítható.

A szervezet anyagi hátterét a tagdíjak, tagsági adományok, jótékonsági rendezvények nyereségei, pályadíjak és a városi önkormányzat évenkénti támogatása biztosítja. A vezetők és aktívák munkájukat *ingyenesen és önkéntesen* végzik.

Az Egyesület 12 évi működése során megvalósította a *Walkó kilátó* felújítását; rendezte a *Márfy kutat és környezetét*; a kikötői szórakozó térben felépítette a *zenepagodat*, tornyában harangjátékkal; anyagilag és szervezeten keresztül közreműködött az I. és II. világháborús hősi emlékmű létrehozásában; megvalósította a II. világháború polgári áldozatainak *kopjafás emlékművét*; felállította az 1848/49-es szabadságharc *kopjafáját*.

Hozzáfogott és hat éves munkával korhűen rekonstruálta a nevezetes középkori fonyódi *palánkvárat* 424 méter hosszú palánkkal, kaputoronnyal, harangtoronnyal, három óratoronnyal, hidakkal és az elesett hősök emlékoszlopával. Ugyanott kiemelte a korabeli templom alapját, ami a későbbi archaikus templom felépítésének kezdetét szolgált. Ennek tervmunkáit az OMHI Felújítási és Rekonstrukciós Központja elkészítette.

Kezdeményezte és létrehozta Fonyód templomainak éjszakai diszkivilágítását. Anyagilag és szervezeten keresztül kezdeményezőként szerepelt a *testvérvárosok parkjának* létrehozásában, amely később szoborpark és növényritkaságok helye lesz.

Ápolja a fürdőkultúra kialakulása óta bekövetkezett események emlékét, a nagy elődök kultuszát: Zichy Béla mecénás emlékét; Dr. Szaplonczai Manó volt megyei főorvos, Bélatelepi megalapítója munkásságát; Huszka Jenő, Szinyei Merse Pál, Dr. Bacsák György polihisztor kimagasló szerepét. Emléktáblát helyezett el azon a házon, ahol Szinyei Merse Pál, a festészet kimagasló személyisége rendszeresen alkotott. Jótékonsági rendezvényeket szervez. Felújította a 100 éves múltú visszatekintő júliusi Anna-bált. Kezdeményezte a fonyódi magaspárt fenyegető omlásának megelőzését, a stabilizálást. A városfejlesztés keretében eredményesen indítványozta a 2 kilométer hosszú panoráma-sétány kialakítását és az úgynevezett Birkalejáró 68 lépcsőfokkal történő ellátását.

Az önkormányzati választások ciklusaiban egy-egy ízben kimerítő írásos tájékoztatást ad az önkormányzati testületnek. Az első önkormányzati testületben 8 városvédő tag lett képviselő, közülük az elnök alpolgármester volt.

Közreműködői voltunk a városrendezési terv megalkotásának, a városmag kialakításának; úgyszintén az állattartásra vonatkozó helyi rendelet elfogadásának.

Elhatározott szándékunk, hogy évi egyszeri gyakorisággal városi krónikát, szemlét teszünk közzé. Ennek anyagi feltételei most teremthetnek meg. A várossá válás 10. évfordulójára – 1999-ben – írásos összegezést és fotóalbumot adtunk ki, könyv formájában, 2500 példányban. A fonyódi fürdőkultúra XIX. századi kialakulásától a XX. század közepéig terjedő időszakról multidéző sajtoszemlét jelentetünk meg 2000-ben.

Pártoló támogatói vagyunk a mediterrán fásítás városi programjának. Résztevői voltunk a millenniumi megemlékezés keretében a fácánosi középkori palánkvár közvetlen szomszédságában a kocsányos tölgy facsoport telepítésének. A palánkvár területén ezüsthársakat telepítettünk. A város különböző pontjain fásításokat – köztük egy teljes utcát – láttunk el facsemetével. Közvetlenül Japánból származó 15 cseresznyefát telepítettünk a város látványos pontjain.

Kezdeményezői voltunk a fonyódi művésztelep létrehozásának. Ez – sajnos – nem valósulhatott meg. Folyamatosan terjesztjük elő a köztéri szobrok állítására vonatkozó javaslatainkat. Ennek a keretében mellszobrokkal akarjuk megörökíteni a Fonyód történetéhez kapcsolódó jeles személyiségeket (I. Szent László király, palonai Magyar Bálint várúr és várkapitány, Noszlópy Gáspár, Huszka Jenő, Bacsák György, Szabó Lőrinc stb.). Közeli terveink között szerepel az országzászló felállítása és illő környezetének kiállítása.

Az Egyesület 1996-ban a Város- és Faluvédők Szövetségétől elnyerte a Podmaniczky Frigyes díjat. Elnöke, titkára és alelnöke a „Fonyód városáért” kitüntető cím tulajdonosa.

G Ö D Ö L L Ő

GÖDÖLLŐI VÁROSVÉDŐ EGYESÜLET

Címe: 2100 Gödöllő, Szőlő utca 22.

Megalakulásának éve: 1988.

Tagjainak száma: 62 fő

Elnöke: Dr. Fülöp István

Titkára:

Gödöllő, a volt mezőváros, az elmúlt közel 300 év alatt jelentős változáson ment keresztül, így napjainkra több egyedülálló, országosan elismert műemlékkel rendelkezik. Ezen műemlékek feltárása, megóvása és bemutatása többnyire országos szintű és méretű pénzügyi és szakmai döntések sorozatát igényli. Az a közel két évtizedes egyesületi munka viszont, amelynek keretében a helyileg védendő és védhető értékek felkutatása, valamint a településtörténeti elemzéshez felhasználható írások, dokumentációk összeállítása napjainkra fokozatosan elkészült, ma már forrásértékű anyaggá állt össze.

Településünkön a helyi lakókörnyezet szépítésére, a megszűnt mezővárosi státusz után a község fejlesztésére már 1902-ben egyesületbe tömörültek a Gödöllőért tenni akarók. A Gödöllői Fejlesztési és Szépítési Egyesület működését a főfelügyeleti jogot gyakorló Magyar Királyi Belügyminisztérium – 35 év múlva – 55.070/1937.(XII.22.) sz. határozatával megszüntette.

Gödöllőn 1984-ben a Művelődési Központ keretein belül alakult meg a Városszépítő Kör, amelynek vezetője Varga Kálmán volt. Már akkor azoknak az értékeknek a megmentéséért küzdöttünk, amelyek hangulatossá, egyedien barátságossá teszik városunkat. A széleskörű helyi társadalmi összefogás akkor sok, máig is ható, alapvető változást hozott mind a városi vezetés munkamódszerében, mind a lakosság hozzáállásában a helyi értékek megbecsülése terén. A kezdeti irányultság alapelveit megtartva napjainkra a gazdasági folyamatok intenzitásának robbanásszerű alakulása mellett fokozatosan aktuálissá vált a városhoz, a szülőföldhöz, a szűkebb helyi lakókörnyezethez történő kötődés elmélyítése. Célunk a lakóhelyi hagyományok ápolásával a lakosság szülőhelyéhez, otthon adó környezetéhez fűződő szeretetét erősíteni. Az elmúlt évek alatt a települési környezet védelmében elért eredményeink beépültek a kialakult városképbe.

Tevékenységünk anyagi forrását a tagok befizetései, a SZJA 1%-ának átutalása, a pályázatokra kapott évi 30-40 ezer forint képezi.

Mozgalmunk 1988 óta – az országos szerveződésekhez igazodva – egyesületi formában működik. Az Egyesület első elnöke Novák László volt az az ember, aki rengeteg energiát fektetett a szervező munkába. A sors csak rövid életet engedett neki, de nélküle ma nem lenne felújított barokk Kálvária, helyére visszaállított I. világháborús emlékmű. Kezdeményezésével mentettük meg az enyészettől és a fosztogatástól – a gödöllői tanuló ifjúság összefogásával – az izraelita temetőt.

Az első önkormányzati választáson – 1990-ben – Egyesületünk alapítói és vezetői közül öten is bekerültek Gödöllő város képviselőtestületébe. A városvédők 1990. évi Országos Találkozójának vállalása és sikeres megszervezése is erre az időszakra esik.

Az Egyesület új elnökéül a tagság 1991-ben Jáky Kálmánt választotta meg, aki a szülőföld iránti elkötelezettségből fakadó gondoskodástól vezérelve haláláig küzdött rajongásig szeretett városáért, Gödöllőért. Vezetésével erősödött fel a még meglévő helyi értékek felkutatása, védelme és dokumentálása. Az Egyesület ekkor változtatta nevét Gödöllői Városvédő Egyesületre. Megkezdődött a helyi értékeket mentő és bemutató rendezvények, kiadványok Egyesületünk által

történő támogatása. Kéziratok és dokumentációk jöttek létre. Szervezetünk a jövőben önálló írásos kiadvány megjelentetését is tervezi „Értékeink” címmel.

Kezdeményezésünk és a város önkormányzatával közös tevékenységünk eredményeként állítottunk emlékművet a II. világháború gödöllői hőseinek és áldozatainak. A kompozíció Csikszentmihályi Róbert szobrászművész alkotása.

A napjainkra részben helyreállított Királyi Kastély, az ez évben újra megnyílt Városi Múzeum és a Művelődési Központ színvonalas kiállításai egyaránt kiváltották a település története iránti érdeklődést azokból, akik itt születtek és azokból is, akik ide származtak. Városvédő munkánk is szélesebb körű ismertséget és elismerést ért el.

Egyesületünk széleskörű munkakapcsolatot épített ki a településhez kötődő más civil szervezetekkel, az oktatás és kutatás intézményeivel. A Szent István Egyetem néhány tanszékével kialakított együttműködés keretében tagjaink – a szintén gödöllői Rákos Mente Együttműködés Egyesülettel közösen – részt vettek a Rákos-patak revitalizációs munkálatainak előkészítésében.

A város önkormányzatával korrekt, szakmai kapcsolatot tartunk fenn. Az önkormányzat kezdeményezésünkre alkotott rendeletet a helyi védelemre javasolt épületekről.

Egyesületünk emblémája a Róna György által készített Erzsébet szobor sziluettje. A szobor és az emlékmű együttese 1990-ben – Egyesületünk kezdeményezésére – kapta meg a műemléki védettséget.

Hédervár

HÉDERVÁRI BARÁTI KÖR

Címe: 9178 Hédervár, Fő út 22.
Megalakulás éve: 1989.
Tagjainak száma:
Elnöke: Hujber Gézáné
Titkára:

Az ezredév utolsó előtti évében ünnepelte Egyesületünk megalakulásának 10. évfordulóját. Az összefogás gondolata korábban, 1985-ben született a győri Szentlélek templom avatásán.

A hédervári Szent Mihály plébániatemplom és a Boldogasszony kápolna nagyon rossz állapotban volt. A szemetes utcák, elhanyagolt patakpart és a Vadaskert lehangoló látványt nyújtottak. Hagyományainkat nem őriztük, nem tiszteltük, nem foglalkoztunk múltunkkal, gyökereinkkel. Ezen okok miatt alapítottuk meg 1989-ben a Hédervári Baráti Kört. Az induláshoz a Mosonmagyaróvári Városvédő Egyesülettől kaptunk segítséget. Emblémánkat Kelemen Benő Benjámin, Újrónafőn élő garfikusművész tervezte.

Első rendezvényünket 1989. augusztusában tartottuk. Akkor avattuk fel a II. világháborús emléktáblát. Ugyanez év augusztus 15-re kitakarítottuk a Boldogasszony kápolnát és megnyitottuk a látogatók előtt. Azóta minden évben Nagyboldogasszony napján – a búcsújárás hagyományát felújítva – ünnepi tábori szentmisét tartunk.

Még 1989. őszén a Város- és Faluvédők Szövetségének ülésén kaptunk ötletet a templomok felújításához. Ennek nyomán 1990-ben bejegyzésre került a Hédervár Templomaiért Alapítvány. Az ECOVAST – Angus Fowler úr közreműködésével – külföldről nyújtott segítséget az Alapítvány munkájához.

1990-ben elsőként rendeztünk falunapot Szigetközben. Ekkor választottuk meg diszpolgárrá Dr. Timaffy László néprajztudóst, Szigetköz szerelmesét. Emlékoszlopot avattunk, amelyet Orosz János és Orosz Gergely faragott. A falunapra megjelent első újságunk is.

Az egyházközséggel közösen gyűjtést indítottunk a templom felújítására. A falu szinte minden családja részt vett az adakozásban, pénzt, munkát ajánlottak és adtak. Segítséget kaptunk az önkormányzattól, a termelőszövetkezettől, az Esztergomi Főegyházmegyétől. Értékelve a szándékot, az akaratot, az eredményes gyűjtést, a falunkból elszármazottak és a kastélyban pihenő művészek is segítettek. Az ECOVAST ajánlására a Német Egyház is jelentős mértékben támogatta az elkezdett munkát. Így tudtuk a plébániatemplom teljes külső felújítását elvégezni.

Végre újjáépült az 1962-ben leégett templomtorny is. Hatalmas munka volt! A cél érdekében önzetlenül összefogva dolgozott szinte az egész falu! Példamutató volt a fiatalok összefogása a templom külső vakolatának leverésében. A munkálatokat az Egyházközség szervezte és id. Radek József irányította.

A Boldogasszony kápolna felújítását a Műemlékfelügyelőség végezte. A kápolnakertben lévő gróf Hédervári család síremlékét pályázati pénzből és a család támogatásával restauráltuk. A kápolnakert az önkormányzat jelentős munkájával és a fiatalok közreműködésével újult meg.

A Vizeim-i gyöp eleje, az egykori vásártér mindig is a falu kedvelt játszóhelye volt, majd a ház helyek kialakításával gaz verte fel a területet. A falu lakossága ismét összefogott, parkosított, fajatekőket helyezett ki és 1995. májusában – gyermeknapra – felavattuk a játszótér.

Két ízben – 1994-ben és 1996-ban – ifjúsági faluvédő tábort szerveztünk, ahol a fiatalok a falu szépítését végezték. A munka mellett kirándulásokon ismerkedtek a környékkel és hangulatos tábornűzzel zártak.

A Körzeti Általános Iskola tanulói a „Ki tud többet Hédervárról” elnevezésű vetélkedőn vettek részt 1992. tavaszán. Az alaposan, igényesen előkészített, jó hangulatú vetélkedőre összegyűjtött sok anyag megérdemelne egy múzeumi szobát. 1994-ben „Mit tennék, ha én lennék a polgármester Hédervárott” címmel 7-8. osztályosok foglalmazták meg ötleteiket. Az 5-6. osztályosok a környezetvédelem javításáról írták dolgozataikat. 1993. óta minden évben Mikulás jár Hédervárhoz!

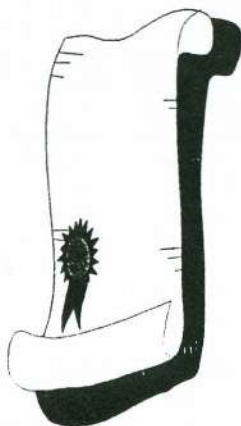
A Megyei Önkormányzat, a Szabad Művelődési Alapítvány, a Város- és Faluvédők Szövetsége 225 ezer forinttal támogatott bennünket. Az összeget a játszótér kialakítására, az ifjúsági faluszépitő tábor költségeire, ifjúsági rendezvényekre, kirándulásra fordítottuk.

A plébániatemplom belső felújításához ismét a Szövetség útján sikerült pályázatot beadnunk a Hédervár Templomaiért Alapítvány nevében. Segítségükkel és a MTA Győri Központja, a BM Győr-Moson-Sopron megyei TAKISZ és a megyei Közgyűlés elnöke javaslatára 3 millió forintot nyertünk a Központi Környezetvédelmi Alaptól. Ebből 1999-ig 2 milliót már fel is használtunk.

Hédervár lakói és az elszármazottak közül sokan ajánlották fel adójuk 1%-át az Alapítvány javára. Ez három év alatt 633 ezer forint volt. Rengeteg társadalmi munkával, adományokból, önkormányzati segítséggel és pályázati pénzekből készült el a templombelső: falazat-, lábazatfestés, új lépcsők, új padok, gyóntatószék, villanyhálózat új lámpatestekkel és a külső kőszobrok restaurálása, fuvarozás, állványzat készítése, hogy csak a főbb munkanemeket soroljam. A község lakói 3500 munkaóra szak- és segédmunkát végeztek ingyenesen a belső felújításnál. A 2000. évben tervezzük az oltárok, képek, szobrok és az orgona restaurálását.

Községünk – Hédervár – a plébániatemplom felújításával olyan példát mutatott összefogásból, ami méltó a XX. század befejezéséhez és az új, harmadik évezred kezdetéhez.

Az Egyesület munkáját már országszerte ismerik és elismerik, 1997-ben PODMANICZKY-díjat kaptunk.

Jászberény

VÁROSVÉDŐ ÉS SZÉPÍTŐ EGYESÜLET

Címe: 5100 Jászberén, Táncsics Mihály utca 5.

Megalakulásának éve: 1987.

Tagjainak száma:

Elnöke: Bolla János

Titkára: Hortiné Dr. Bató Edit

Jászberényben a Népfront kezdeményezte és szorgalmazta a városvédő munka beindítását. 1987. november 10-én zsúfolásig megtelt az egykori Jászkürt fogadó nagyterme – akkor a Hazafias Népfront székháza – amikor a jelenlévő lelkes lokálpatrióták megalakították a Városvédő és Szépítő Egyesületet. Azóta 13 év telt el, s az Egyesület kitartó és példaértékű munkájával, valamint maradandó alkotásaival beírta nevét a város történetébe.

Az Egyesületet kezdettől fogva az a cél vezérelte, hogy lehetőségeihez mérten mindent megtegyen Jászberény történelmi, építészeti, természeti értékeinek védelmében, s hozzájáruljon lakóhelye szépítéséhez, fejlesztéséhez. Az Egyesület munkáját 15 tagú vezetőség, 3 tagú Ellenőrző Bizottság irányítja. Az elnöki tisztséget alakulásától 1990. őszéig Novotni Jánosné, 1991. április 19-től Bolla János látja el. A titkári teendőket kezdetben Hajnal Béla, 1989. őszétől Hortiné Bató Edit végzi. A gazdasági ügyeket kezdetben Deme Erzsébet, 1991. tavaszától Bányai Zoltánné, 1994-től pedig Szabó Béla intézi. Az Egyesület működési helye kezdettől a Jász Múzeum.

Az Egyesület sokrétű tevékenysége közül különösen kiemelkedő az értékmentő és megőrző munka, amelynek egyik legszebb bizonyítéka az 1988-ban a Fehértói temetőben létrehozott Védett Temetőkert. A mintegy 1400 m²-nyi védett területen, esztétikus és gondozott környezetben találjuk városunk egykori neves, fontos tisztséget betöltő polgárainak (jászkapitányok, írók, tanítók, görög kereskedők, 48-as honvédek) szépmivű síremlékeit. A védett temetőkert szép példája a múltbéli emlékek megőrzésének és elődeink tiszteletének.

Az Egyesület a város majd minden temetőjében dolgozott már az elmúlt 13 év alatt. 1992. májusában a Szent Imre temetőben állítottunk fel egy fakeresztet az ott nyugvó mintegy 350 II. világháborús katoná emlékére. Ezzel megakadályoztuk, hogy a katonák jeltelen, rég elfeledett sírjait újra parcellázzák és hirük, nevük mindörökké a feledés homályába vesszen. A kereszt körüli világháborús emlékkert kialakítása jelenleg van folyamatban.

Az Új temetőben – 1992-ben – Pintér Mihály igen erősen megrongált kriptáját állítottuk helyre, s még ugyanez év július 17-én – a temető búcsúján – be is szentelték a régi szépségében visszaállított kriptát. Az Egyesület tagjai a Liska József Erőssáramú Szakközépiskola diákjaival és tanáraival közösen a Zsidó temetőben végeztek gaztalanító és rendezési munkát.

Az Egyesület rendszeresen részt vesz a város különböző tereinek csinosításában, rendezésében is. Ennek érdekében ezidáig 83 szépfarmájú, öntöttvas vázú ülőpadot helyeztünk el különböző tereken. A padok, mintegy követendő példaként, maguk után vonták a további esztétikus utcabútorok (kandeláberek, szemégyűjtők) kihelyezését.

Kezdetől fogva szívügyünknek tekintjük a város egykori kútjainak a helyreállítását is. E téren első munkánk a Dózsa György úti – hosszú évek óta nem működő – egykori artezi kút helyreállítása és működőképessé tétele volt. Ezt követően határoztuk el a régi, úgynevezett "Szűzlány kútja" helyett új ivókút felállítását a főtéren. Több éves bronz- és rézhulladék gyűjtő és szervező munka után 1995. júliusára, a Jászok Világtalálkozójára, a Redemptio 250 éves évfordulójára elkészült az új

szoborkút, amelyet "Korsós lány kútja"-nak neveztek el és a főtéren, a Déryné Művelődési Központ előtti, izlésesen kialakított parkban helyezték el. A nagyhorderejű munkát a Város Önkormányzatának, illetve néhány nagyüzemének és vállalatának anyagi támogatásával sikerült megvalósítani. A kút tetején álló bájos bronz leányalak alkotója a jászfényszarui születésű Zilahy Zoltán. A kút 1995. augusztus 11-én, a Város- és Faluvédők Szövetsége XIV. Országos Találkozóján Ráday Mihály, az Országos Szövetség alelnöke adta át Jászberény közönségének. A szoborkút azóta nemcsak a város egyik legszebb látványosságává vált, de frissítő vizet is ad a járkelőknek, hogy szomjukat csillapíthassák.

Az 1997-es év nagy horderejű munkája a Nádor-oszlop felújítása és környezetének rendezése volt. A felújított emlékművet november 20-án adtuk át a város közönségének, s szép ünnepség keretében emlékeztünk meg a jászok szeretett József nádorának 200 évvel ezelőtt tett jászberényi látogatásáról.

Az Egyesület méltó emléket állított az 1848/49-es magyar szabadságharc 150 éves évfordulója tiszteletére is. E jeles ünnep alkalmából egy 150x114 cm-es bronz domborművet készíttetett és helyezett el a Városi Bíróság – az egykori Jászkún Kerületek Székháza – falán. A dombormű azt a nevezetes eseményt örökíti meg, amikor 1849. április 3-án, a dicsőséges tavaszi hadjárat előtt, Jászberényben, a Kerületi Székházban tanácskozott Kossuth Lajos és a magyar vezérkar négy kiváló tagja: Görgey Artúr, Damjanich János, Klapka György és gróf Leiningen-Westerburg Károly. A mű alkotója Máté György jászberényi szobrászművész. Az alkotás ünnepélyes átadására 1999. április 3-án, a Város Napján került sor.

A Városvédő Egyesület 1990. februárjában rendezte meg először a múlt század báli hagyományait felelevenítő Jász Bálját, amely azóta is nagy érdeklődésnek örvend. A bál kezdettől fogva jótékony célú, tiszta bevételét mindig a város szépítésére fordítjuk. A bál sikerét nemcsak a rendkívül nagy érdeklődés bizonyítja, hanem az is, hogy azóta számos más bál szervezői merítették már ötletet a Jász Báltól.

Az Egyesület működése alatt igen sokat tett a város neves szülöttjei emlékének megőrzésében. 1990. májusában hoztuk létre a Gróf Apponyi Albert Általános Iskola udvarán a Vásárhelyi-emlékkertet, 1991. novemberében viszont Vásárhelyi Emlékplakettet alapítottunk. Ezt évenként két személynek vagy közösségnek ítéljük oda. Minden év májusában, a Vásárhelyi István Emlékünnepség keretében kaphatják meg az emléklakettet és a vele járó pénzjutalmat azok, akik sokat tettek a természetes vagy épített környezet védelméért vagy ilyen téren eredményes tudományos kutató és feldolgozó munkát végeztek.

Ugyancsak az Egyesület nevéhez fűződik Déryné Széppataki Róza emlékének felelevenítése. 1990-től minden év szeptemberében szép ünnepség keretében emlékezünk meg városunk szülöttéről, a magyar színjátszás nagyasszonyáról. Ekkor adjuk át a Déryné Művelődési Központtal közösen alapított Déryné-emléklakettet azoknak – minden évben két arra érdemesnek – akik a színjátszás, az ének és hangszeres zene, valamint a táncművészet terén kiemelkedő előadói, oktatói vagy menedzselői munkát végeztek a Jászság területén.

Az Egyesület minden évben megemlékezik a neves történelmi eseményekről. Március 15-én koszorút helyezünk el a 48-as honvédek sírjánál; október 6-án, az aradi vértanúk napján és november 1-én gyertyát gyújtunk a Védett Temetőkertben és mindazoknál a síroknál, amelyeket gondozunk.

Nagy gondot fordítunk közösségi életünk ápolására is. Rendszeresen szervezünk helyi (Zagyva-túra, Hajta-túra) és távolabbi kirándulásokat (Csongrád, Galgamente, Miskolc, Zemplén, Bükk, Nyírség, Debrecen). 1994-ben baráti kapcsolatot létesítettünk a jászdózsai Honismereti Szakkörrel és azóta jó néhány alkalommal dolgoztunk már együtt. A vezetőség tagjai igen jó kapcsolatot alakítottak ki több más városvédő egyesülettel (Siófok, Nyíregyháza, Cegléd, Gyöngyös, Jászboldogháza, Szolnok, Jászfényszaru), de folyamatos az együttműködésük az Országos Szövetséggel is. Az Egyesület titkára, Hortiné Bató Edit, 1996. óta tagja az Országos Szövetség Választmányának. A Város- és Faluvédők Szövetsége XIV. Országos Találkozóját 1995. augusztus 10-11-12-én nagy sikerrel szerveztük meg.

Az Egyesület kezdettől fogva támogat minden nemes kezdeményezést (Jászsági Évkönyv elindítása, Jász Bandérium ruházata, természet-fotó kiállítás, Komáromi József utcai játszótér

kialakítása stb.). 1994. februárjától saját újsággal rendelkezünk, amely a BERÉNYI KÁRMENTŐ nevet viseli. A városvédő lap kezdetben kéthavonta, 1997. óta évente négyszer, 2000-től évente két alkalommal jelenik meg. A 16 oldalas újság főszerkesztője induláskor Muhoray György volt, most Kiss Erika végzi a szerkesztés nehéz munkáját. Az újság nemcsak helyben, hanem országszerte is elismerést vívott ki.

A városvédők tevékenysége közismert Jászberényben, de a Jászságon kívül is. Munkájukat sokan támogatják és megbecsülik. Ennek fényes bizonyítéka, hogy Jászberény város 1993. április 3-án PRO URBE díjjal, a Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium 1995. decemberében pedig Kós Károly díjjal tüntette ki az Egyesületet.

Jászfényszaru

FÉNSZARUIAK BARÁTI KÖRE

Címe: 5126 Jászfényszaru, Fürst Sándor út 1.
Megalakulásának éve: 1993.
Tagjainak száma: 228 fő
Elnöke: Tóth Tibor
Titkára: Mészáros László

A Fényszaruiak Baráti Körét 51 lelkes ember 1993. október 30-án alapította azzal a céllal, hogy segítse Jászfényszaru város fejlődését, az itt élők sokoldalú szellemi gyarapodását, az innen elkerültekkel való kapcsolatartást, a lokálpatriotizmus elmélyítését. Az Egyesület évente közel 2 millió forintos költségvetéssel gazdálkodik. A 228 fős egyesületi tagságot 12 fős Elnökség fogja össze. A tevékenységet 3 fős Ellenőrző Bizottság felügyeli, melynek elnöke Cserháti Vencelné. 1998-ban Egyesületünk és alapítványunk is közhasznú szervezetté alakult.

Az Egyesület – céljával összhangban – 1994. márciusában saját erőből létrehozta a "Jászfényszaruért" Alapítványt, amely ma már több, mint 2,5 milliós alaptőkével rendelkezik. Az Egyesületben a megalakulás óta hat önálló csoport-közösség jött létre, színesítve és gazdagítva munkánkat. Ezek a megalakulás sorrendjében: Kiss József Helytörténeti Kutatócsoport, Színházbarátok Baráti Köre, Szűcs Mihály Huszárbandérium; Borostyán Társastánc Klub, Opál Ifjúsági és Szabadidő Klub és végül a Kerékpáros Klub.

A közel 7 év alatt számos rendezvényünk vált már hagyománnyá, így 1994-től évente február harmadik szombatján – alapítványi és egyesületi célokra – jótékonyági műsoros estet és bált; Fényszarui Művészeti Napokat; 1995-től helytörténeti és honismereti, 1996-tól régész, 1998-tól lovas táborokat szervezünk és rendezünk. 1997-től évente térségi és országos társastán versenyt hirdetünk; 1999-től évente az 1848/49-es szabadságharcra emlékezve – a Hatvani Csata tiszteletére – országos meghívásos huszártalálkozóra kerül sor.

A fentiekben túl emlékezetes rendezvényeink, tevékenységünk közé tartozott a Helytörténeti Gyűjtemény névadása; emléktábla elhelyezése; a Jászok Egyesületével közösen rendezett "Jászok és Jászság története" vetélkedő. Szűcs Mihály: "Életírás"-a, valamint "Szállástól a mezővárosig. Tanulmányok Jászfényszaru és a Jászság múltjából." című könyvek kiadása. A "60 éves a mozi" filmtörténeti rendezvény, két alkalommal jászsági szintű vers- és prózamondó találkozó. "30 éves a Falumúzeum" konferencia megtartása jelzi szerteágazó tevékenységünket. Az egyház tárgyi emlékeit – 1997-ben Nepomuki Szent János szobrát, 1998-ban és 1999-ben kökeresztet, 2000-ben a kápolna stációit – mentettük meg, újjáittuk fel. A város szépítése érdekében díszpadokat és hulladékgyűjtőket adományoztunk a településnek. A Millennium alkalmából könyvet jelentetünk meg; "1000 év története" címmel diákvetélkedőt rendezünk; 2001. augusztus 20-ra Szent István érmet adunk ki; kezdeményeztük az első artézi kút helyén, a város főterén, Szent István díszkút felállítását, amit az Önkormányzat elfogadott és mintegy 5 milliós költséggel 2001. augusztus 20-ra valósul meg.

2000-ben Egyesületünk a Civil Inkubátor Ház című, egy évig tartó programjával – a településen működő civil szervezetek együttműködésének megteremtésével – a Phara Demokrácia Mikro-projekt kedvezményezettje lett.

Az Egyesület megalakulásának harmadik évfordulójára – az Egyesület és Jászfényszaru érdekében kifejtett munka erkölcsi elismerésére – két, az ötödik évfordulóra további két kitüntetést adományoztunk.

Kazincbarcika

VÁROSSZÉPÍTŐ EGYESÜLET

Címe: 3700 Kazincbarcika, Mátyás Király utca 36.

Megalakulásának éve: 1969, 1971.

Tagjainak száma: 80 fő

Elnöke:

Titkára:

Kazincbarcikáról azt mondják, múlt és hagyomány nélküli város. Ez így igaz is, de elődei Sajókazinc, Barcika, Berente és Herbolya települések értékes történeti múlttal bírnak, melyet a város megbecsül. A festői Bükk lábánál, ahol a Tardona patakot befogadja a Sajó folyó, ott született 40 évvel ezelőtt egy majdnem 40 ezer fős kisváros. 1950-ben az iparfejlesztés jegyében kezdődött a város építése és 1954. február 1-el a Minisztertanács Kazincbarcikát várossá nyilvánította. Kazincbarcikát a tudatos várostervezés és alakítás a szobrok és virágok városává tette. Több, mint egy millió m² parkfelületével az ország városai közül talán a legnagyobb zöldfelület itt jut egy lakosra.

A gyors urbanizáció olyan szervezet szükségességét vetette fel, amely felvállalja, hogy a lakosságot a város gazdájává teszi. Ennek érdekében jött létre 1969-ben a Városszerépítési Bizottság, majd 1971-ben a Bizottság Városszerépítő Egyesületté alakult át. Azóta számos országos eredményt értünk el, de a legfontosabb érték, hogy a város lakói kulturált környezetben, igazi lokálpatrióta szellemben élnek. Pillanatnyilag 80 fős tagságunk fíradhatatlanul végzi városszerépítő és értéktéremtő munkáját. A helyi újságot és televíziót is felhasználjuk a lakossággal történő párbeszédre és szakmai előadások közvetítésére.

A megyei "Tiszta virágos város" versenyben 10 éven keresztül első díjas volt Egyesületünk. A vándorszobor – Le Moreau: "Triumph" című alkotása – örökre a városban maradt és a grafikája került a körbelyegzőnkre. A Magyar Urbanisztikai Társaság 1982-ben Hild János Emlékéremmel tüntette ki a várost.

A 90-es években felértékelődött a civil szervezetek, főleg a Városszerépítő Egyesület munkája. Folytattuk a már hagyományos "Virágos erkély, lépcsőház, családi ház, intézmény, üzlet" versenyt. A "Virágos Magyarországért" versenyben 1998-ban és 1999-ben elnyertük a MAKEOSZ, majd pedig a Magyar Főkertészek Szövetsége nívódíját; 2000. májusában az "Öltöztesse városát virágdszibe az ezredfordulóra" versenyben országos 2. helyezést értünk el.

Az ipari üzemek, bányák teljes megszűnése és a vegyipari dolgozók létszámának csökkentése miatt Kazincbarcika lakossága 40 ezerről 37 ezerre csökkent. A nehezebb életkörülmények következtében a városszerépítő munka is nehezebb lett, körülményesebb és céltudatosabb munkát igényel. Ehhez jó szellemiségű, egységes gondolkodású, lelkes elnökség áll rendelkezésre, a 80 fős egyesületi tagsággal közösen végzi odaadó munkáját.

Kiskunhalas

KISKUNHALASI VÁROSVÉDŐ ÉS VÁROSSZÉPÍTŐ EGYESÜLET

Címe: 6401 Kiskunhalas, Pf. 189
Megalakulásának éve: 1988.
Tagjainak száma: 42 fő
Elnöke: Rácz-Fodor Mihály
Titkára: Dóka József

Alapvető célunk a város arculatának őrzése, az épített és természetes környezet megóvása. Lehetőségeinkhez mérten vállalkozunk a város szellemi értékeinek feltárására és megóvására. Olyan közszellem kialakítására törekszünk, amely természetesnek tartja Kiskunhalas és közigazgatási körzete értékeinek megőrzését, sőt gyarapítását, ezzel együtt a helyi életfeltételek minőségének javítását.

- Kezdetől fogva részt veszünk több tagunk által képviselve a Városfejlesztési Bizottság munkájában, ahol – több-kevesebb sikerrel – igyekszünk érvényesíteni városszépítő, városvédő elveinket.

- Szót emeltünk a házigyári építkezések leállításáért, szebb épületeket kérve és felmutatva.

- Tiltakozó leveleket küldtünk szét 1989-ben a romániai falurombolás és üldöztetés ellen. A Kiskunhalason működő válságstábban Egyesületünk tagjai is részt vettek. Plakátokon hívtuk fel a város lakóinak figyelmét a segítségnyújtásra. Az ENSZ-hez 1000 tiltakozó levél ment el Kiskunhalasról.

- Közreműködtünk a református temető kegyeleti emlékparkjának létrehozásában. Külön említésre érdemes kiemelkedő munkájával Székely Tibor és Dóka József építész, id. Szanyi Béla kőfaragó mester, valamint Darányi Dénes.

- Új Kiskunhalas térkép készült hat egyesületi tagunk szorgos munkájával.

- Kiskunhalas 1990-ben "Hild József Emlékérem" kitüntetésben részesült. Az ehhez kapcsolódóan megjelent könyv szerzői – Dr. G. Szelman Ádám tanár úr és Dókáné Vető Ágnes építészmérnök – Egyesületünk tagjai voltak.

- A városháza falán lévő 1848-as centenáriumi márványtáblát id. Szanyi Béla újította fel.

- Eredményesen kezdeményeztük a "lengyel piac" kitelepítését a belvárosból.

- Az ÁFÉSZ közreműködésével "Régi halasi képeslapok" sorozatot adtunk ki.

- A Tabán – a legrégibb városrész – megmentését szívügyünknek érezve, átfogó rendezési terv készítését szorgalmaztuk, amely el is készült.

- Először 1990-ben hirdettük meg a "Szép Ház" pályázatot. Ez azóta is jó hatású mozgalom.

- Összeírtuk a város területén lévő műalkotásokat, emléktáblákat. Talán egyszer kiadvány lesz belőle.

- Több éves kutató munkánk eredményeként 1991. november 1-én – ökomenikus istentisztelet keretében – Tóth Zoltán polgármester felavatta a II. világháború áldozatainak emlékművét. Az 1046 halasi és környékbeli áldozat nevét megőrző, nívós szobrászati alkotást Pogány Gábor Benő szobrászművész készítette. Az emlékmű építészeti terve Székely Tibor munkája. Az áldozatok adatait sok éves munkával Vass Lajos tanár úr gyűjtötte össze. Az emlékmű-állítás szervezője, lebonyolítója Rácz-Fodor Mihály volt. Az anyagi háttér megteremtéséhez közadakozást szerveztünk. Mára az emlékmű kegyeleti emlékhellyé magasztosult, állandóan friss virágszokor, új koszorú van körülötte.

• Segítettük Egyesületünk egyik alapító tagjának, Ternyék Jenőnek munkálkodását a Fejétki ősláp tájvédelmi területté nyilvánításában, továbbá a "Védett növények Kiskunhalason és környékén" című fotóalbum megjelentetésében.

• Közreműködtünk a Sáfrik szélmalom helyreállításában.

• Jutalomérmet készítettünk Mikó Diána szobrászművésszel. Előlapján a szélmalom, hátlapján Egyesületünk emblémája látható.

• Megalakult az Építészeti Tudományos Egyesület halasi csoportja, melynek tagjai között egyesületünkől öt mérnök van. Elhatároztuk, hogy közösen felmérjük a beépítetlen telkeket a városban, javaslatot téve azok városképet javító hasznosíthatóságára. Az új gimnázium tervpályázatának bírálatában is részt vettünk. Sok új üzletet, kisboltot nyitnak a városban, amelynek bejárata sok esetben egy régi, szép vakolatdiszes ablak helyére kerül, teljesen megváltoztatva ezzel az épület jellegét. Ennek megakadályozása sürgős feladattá vált. Így az 1996-os "Szép Házak" pályázatot kifejezetten a vakolatdiszes polgárházak megmentésére, felújítására írtuk ki. Sikerrel! Elértük, hogy a házak felújításával kapcsolatban Egyesületünknel kérnek tanácsot, amelyet építészeink szívesen és díjtalanul adnak a városkép megőrzése, szebbé tétele érdekében.

• Egyesületünk alapító tagja, Rácz-Fodor Katalin grafikusművész – aki Egyesületünk részére is minden grafikai munkát tervez és elkészít – megtervezte a város címerét, amelyet a képviselőtestület – a lektorátus jóváhagyásával – rendeletével hatályba emelt.

• Kezdeményezésünkre elkészült a városi jelentőségű építészeti és természeti értékek védelméről szóló helyi rendelet.

• Részt vettünk a Sóstó-lakóterület, a Déli-kapu és az Északi-kapu rendezési tervének bírálatában.

• Javaslatunkra az önkormányzat létrehozta a városi főkertészi munkakört, s a kinevezett Haluza János kertészmérnök egyesületi tagjaink sorába lépett. Így az ő feladatkörét és Egyesületünk célkitűzéseit még inkább összhangba tudjuk hozni.

• Szorgalmaztuk és támogattuk Darányi Dénes: "Töredékek ... fronton és hadifogságban 1944-1948" című irásának megjelenését. Az önkormányzat kiadványaként 1995-ben a Halasi Téka sorozatban 500 példányban jelent meg.

• Az Elektrotechnikai Egyesülettel közösen emléktáblával jelöltük meg az 1903-ban üzembe helyezett "Villanytelep" épületét. Ez alkalomból megjelent egy kiadvány is "Kiskunhalas villamosenergia-ellátásának története" címmel Rácz-Fodor Mihály tollából.

• A város és környéke egyetlen, még meglévő szabadkéményes épületének megóvásában tevékenyen részt veszünk. Megnyerve a Műemléki Felügyelőség és az önkormányzat támogatását – csekély pénzügyi hozzájárulással – van reményünk arra, hogy az épületet megmenthessük. Az önkormányzat Egyesületünkre bízta e régi épület megmentését, használatát. Folyamatban van "Tájház"-zá nyilvánítása, ilyen jellegű berendezése.

• Az 1998-as "Szép Házak" pályázattal párhuzamosan a városi főkertésszel együtt a "Virágos Városért" pályázatot is meghirdítettük. Nagy sikere volt, s a szép példák felmutatásával egyre inkább segítjük környezetünk még szebbé tételét.

• Egyesületünk szervezésében méltóan megünnepeztük az 1848-as forradalom és szabadságharc 150 éves évfordulóját. Március 15-én vette át a város és avatta fel a Kossuth utcát megjelölő márvány falitáblát, Kossuth Lajos bronz domborművével s a bevészt szép mondással. Rácz-Fodor Mihály magánszemélyként ajándékozta ezt a városnak, a példaadás szándékával is. Még ez évben új 1848-as falitábla került a Városháza és a Múzeum falára. Október 6-án este avattuk fel a Csák Attila szobrászművész által készített emléktáblát, amely Bartos Endre szobrászművész Batthyány Lajosról és az aradi vértanúkról készült bronz plakettjeit foglalja magába. Közadakozást szerveztünk ez utóbbi alkotás megvalósítására, amelyhez pénzügyi támogatással hozzájárult az önkormányzat, az Egyesületünk, városi civil szervezetek, vállalkozások, magánszemélyek.

• Folyamatosan közreműködünk képzőművészeti kiállítások, hangversenyek szervezésében.

- Gyermekrajz-pályázatot írtunk ki város- és környezetvédelmi témakörben. A sok szép pályamunkából kiállítást rendeztünk a Csipkeházban, s a megnyitó alkalmával adtuk át a felajánlott díjakat, a szép okleveleket.

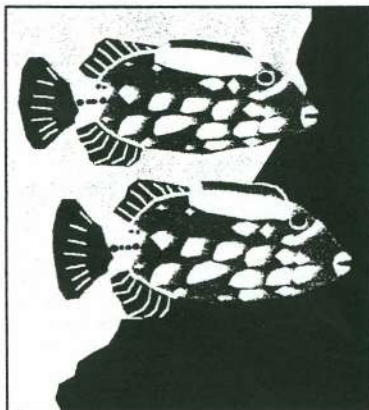
- A megalakult városi Millenniumi Bizottságban – amelynek elnöki tisztére Rácz-Fodor Mihályt kérték fel – további három tagtársunk szorgoskodik. E nevezetes évforduló tiszteletére Székely Tibor építész tervei alapján szép kilátó épül a Sóstó melletti dombon. A közelében volt Árpád-kori település megjelölésére pedig kő emlékoszlopot állítunk, Csák Attila nívós alkotását. Ezek pályázati pénzből és az önkormányzat hozzájárulásával valósulnak meg.

- Anyagi forrásaink nagyon szűkösek, csekély tagdíjunktól, az önkormányzat, a város polgárai, vállalkozásai, intézményei, civil szervezetei támogatásából tudunk gazdálkodni, elképzeléseink töredékét megvalósítani.

- Elindítottuk "Naprózsza" című hírlevelünket, amelyet szintén a támogatók közhasznú adományaiból tudunk fenntartani.

- Szervezetünk mindeddig "magasabb szintű hivatalos elismerésben" nem részesült. Városunk polgáraitól, szervezeteitől folyamatosan kapjuk a biztatást, a segítséget. Elképzeléseinket, tevékenységünket nemcsak hírlevelünkben, hanem a városi televízióból is ismerik a folyamatos interjúk, riportok kapcsán. Egyesületünk elismerésének tekintjük az önkormányzat által tagjainknak adott városi kitüntetések. Eddigi kitüntettjeink:

néhai Vass Lajos	a Város Díszpolgára (1992)
F. Nagy József	a Város Díszpolgára (1993)
Székely Tibor	Pro Urbe díj (1994)
Rácz-Fodor Mihály	Pro Urba díj (1998)
Id. Szanyi Béla	Pro Urbe díj (2000)

Lovasberény

LOVASBERÉNYI FALUVÉDŐ POLGÁRI KÖR

Címe: 8093 Lovasberény, Hunyadi János utca 6.

Megalakulásának éve: 1993.

Tagjainak száma: 33 rendes, 14 pártoló

Elnöke: Czompó Zsuzsanna

Titkára: Dr. Závodka Zsolt

Lovasberény a Velencei tó vízgyűjtő területén, nagyon szép környezetben terül el. Természeti adottságai a bronzkor emberét is ide vonzották. 1007-ben már jegyzett település volt. Műemléki létesítményei a katolikus és a református templom, a Cziráky kastély.

Lovasberény mezőváros 1836-os pecsétjén, majd az 1905-ös pecséten is Justicia alakja áll, s az 1993-ban megalakult Polgári Kör is ezt a szimbólumot választotta, megmentve azt a feledéstől.

A Körnek a 33 rendes és 14 pártoló tagon kívül van még 4 tiszteletbeli tagja is.

Horgásszati Egyesület, Nyugdíjas Klub, Polgárőrség, Sportkör, Tűzoltó Egyesület működik még a településen.

Falukörünk, megalakulása óta évenként – egyre nagyobb sikerrel – rendezi meg a "szüreti mulatság"-ot. 1994 óta saját szüreti báli ruháinkban vonulunk föl.

1995 óta Faluházat tartunk fenn helyi gyűjtésű néprajzi kiállítással, rendszeres és alkalmi hagyományörző foglalkozásokkal.

1997-ben a Községii Könyvtár udvarán – községi összefogással – játszóudvart hoztunk létre fajátékokkal.

2000-ben koncertet szervezünk a kastély felújításáért.

A Faluházban egyhetes Faluház-tábort szervezünk; augusztusban festőtáborba várjuk a jelentkezőket.

A Tűzvigyázó torony felavatása, emléktábla-avatás és "A község múltja és jelene" kiállítás képezik még idei terveinket.

Miskolc

AVASI ARBORÉTUM BARÁTI KÖR

Címe: 3525 Miskolc, Kossuth utca18.

Megalakulásának éve: 1987.

Tagjainak száma: 176 fő

Elnöke: Dr. Adorján Imre

Titkára:

A legolcsóbb parképítés

Dr. Adorján Imre

Miskolc azok közé a városok közé tartozik, ahol az egy főre jutó zöldfelület országosan a legkisebb. Ugyanakkor a városnak – mondhatjuk – mértani közepén mintegy 25 hektár kisajátított, de be nem épített, ezért gondozatlan, gazos, bozós terület éktelenkedik. E terület a Szent István park nevet viseli, bár parknak egyáltalán nem nevezhető.

Ezen a területen, az Avas tetején, a "zöld mozgalom" több éven át, milliós nagyságrendű ráfordítással, kocsányos és kocsánytalan, őshonos tölgyfák telepítésével kísérletezett, de teljes kudarccal. Az elültetett fák mind elpusztultak, részben a gondozás hiánya, részben a közeli lakónegyed – nemesebb célra is szervezhető – fiataljainak és hulgánjainak rombolása következtében.

Látva az eredménytelenséget, én más megoldással próbálkoztam, amely teljes sikerre vezetett. Még 1987-ben másfél hektárnyi területet kaptam itt a Tanácstól, ahová fenyőgyűjteményt kívántam telepíteni. Belátva, hogy a kapott lehetőség meghaladja erőmet, a feladat megoldására baráti kört hoztunk létre. A panellházakba zárt emberek örömmel vettek részt a leendő arborétum alapját képező fenyőgyűjtemény létrehozásában.

A korábbi sikertelen, "felülről boldogító" megoldás helyett olyan célt tűztünk ki és olyan módszert dolgoztunk ki, hogy érdekeltté téve az önként jelentkezőket, a munkát és eredményét is magukénak érezzék.

Először is bekerítettük a területet, kiépítettük az út- és vízvezetékhalózatot, majd 200 m²-es parcellákra osztottuk fel. Az arra vállalkozók konyha- és virágoskerti művelésre ingyen szerződhetek egy-egy ilyen parcellára. A megállapodásban rögzítettük a főbb követelményeket és lehetőségeket. A földhasználó aláírásával az Avasi Baráti Kör tagja lett, s 10 évre, havi 20 forintos tagdíjjal kiskerthez jutott. Gondoskodtunk a terület őrzéséről és vízvételi lehetőségéről. A menet közben felmerülő kérdéseket a közgyűlés szavazattöbbséggel döntötte el. Az Avasi Baráti Kört a cégbíróság bejegyezte, megválasztottuk a vezetőséget, elfogadtuk az alapszabályt és indulhatott a munka!

A birtokba vétel

A terület letakarítása után minden tag saját tetszése szerint hasznosíthatta kiskertjét. Először igen furcsa volt, hogy az arborétumban paradicsom és sárgarépa virít, de ez nem bántott senkit, mert az arborétum nyilvánosan még nem volt látogatható. Az előzetes megállapodásban lerögzítettük, hogy fát, bokrot senki sem ültethet, viszont a későbbi park és arborétum céljait szolgáló növényeket (fákat, bokrokat) – melyeket mind magam ültettem – mindenkinek nemcsak eltűrni, hanem locsolni, övni kell. A fák szakszerű gondozását magam végeztem.

Az elültetett növények megeredése csaknem hiánytalan volt! A pusztulás 1% alatt maradt, ami különösen szép eredmény, ha figyelembe vesszük, hogy nemcsak hazai fajtákat, hanem a mi éghajlati viszonyainkhoz nem szokott kényes exótákat is telepítettünk. Ezek zöme Ausztriából és Hollandiából érkezett.

A növények jól előkészített, gyomtalan kerti földbe kerültek, így fejlődésük is kifogástalan volt. Mivel külső "kártevőktől" nem kellett tartani, és a növények gondos ápolása is biztosítva volt, kisméretű, "tejfelespoharas" példányokat telepíthettünk. Így beszerzési áruk, szállításuk, mozgatásuk sokkal olcsóbb volt. Ennek köszönhetően több, mint 600 különféle fenyőfajtát telepíthettünk, s azért csak két-két példányt, mert többre nem volt hely.

Ezzel létrejött az ország fajták szempontjából leggazdagabb fenyőgyűjteménye, amelyet az Országos Mezőgazdasági Fajtainósió Intézet elismert, s mint génbankot, törzsültetvényként tart nyilván.

Időközben a tagokkal kötött szerződés lejárt, így a konyhakerti művelést megszüntettük és a területet parkosítottuk. Az így létre jött arborétumot, amely több alkalommal részesült már elismerésben, megnyitottuk a nagyközönség előtt. Vendégekönyvünkben a látogatók csak elismeréssel nyilatkoznak a gyűjteményről. Munkánkat az önkormányzat azzal ismerte el, hogy további 5,5 hektáros területet adott, ahol hasonló módszerrel, főleg lombos fák-ból álló park és arborétum kialakítása folyik már 4 éve. Az első ütemben tapasztalatot szerzett tagok - jelenleg 167-en - most itt hozták létre mintakertjeiket.

Mi az "Avasi Módszer" lényege?

- A tagok megtalálják számításukat, mert némi munkaráfördítással megterem a család zöldség-szükséglete;

- Az anyagi haszon túl jelentős, hogy az egyébként panelba zárt emberek természeti környezetben, egészségesen tölthetik el szabadidejüket;

- Bár a felvállalt területet csak 10 évig művelhetik, tudják, hogy a szerződés lejártával hasonló módon újabb területhez jutnak;

- Előre ütemezett módon őrzési szolgálatot kell kinek-kinek teljesítenie, de ez nem terhes kötelesség, hanem inkább a tagok összetartozását, barátkozását mozditja elő;

- Nem elhanyagolható az a jó érzés sem, hogy munkájukkal a környezetüket teszik szebbé, növelik a város tüdejét jelentő zöld felületet.

Mosonmagyaróvár

MOSONMAGYARÓVÁRI VÁROSVÉDŐ EGYESÜLET

Címe: 9200 Mosonmagyaróvár, Engels Frigyes út 14.
Megalakulásának éve: 1985.
Tagjainak száma: 325 fő
Elnöke: Dr. Nagy György
Alelnökök: Dr. Czímber Gyula, Nagy Mihály
Titkára: Dr. Szodfridt Gyula

A Győr-Moson-Sopron Megyei Közgyűlés által „Gróf Széchenyi Ferenc” díjjal és a Földművelési és Vidékfejlesztési Minisztérium által „Kós Károly” díjjal kitüntetett Mosonmagyaróvári Városvédő Egyesület 1985. március 1-én alakult meg 194 – a városát szerető és azért tenni is akaró – alapító taggal.

Az Egyesület – pártoktól függetlenül működő – önálló jogi személy. Legfelsőbb szerve a Közgyűlés, vezető testülete a Közgyűlés által választott 9 tagú Elnökség, felügyeleti szerve a 3 tagú Ellenőrző Bizottság.

Az Egyesület célja a város épített, természeti és helytörténeti értékei védelmének, fenntartásának, gyarapításának kezdeményezése és támogatása az Egyesület vagyonából, illetve tagsága önzetlen munkája révén. Céljainak megfelelően három szakosztályban működik.

A *Városszerépítő Szakosztály* az egyesületi tagság közvetítésével szélesebb közvélemény észrevételeit, javaslatait, ajánlásait tolmácsolhatja a városi főépítész számára a város rendezési tervével kapcsolatban, illetve kezdeményezője és – részben anyagi hozzájárulásával, részben tagjai munkafelajánlásával – megvalósítója műemléki épületek, emlékművek, helytörténeti értékű több száz éves emlékek restaurálásának. Ezekből néhány:

- A pozsonyi 13. gyalogezred I. világháborúban elesett hősei emlékére állított Hungaria-szobor hiányzó négy címerét pótolattuk, a szobrot restauráltattuk.

- A magyaróvári és a mosoni első világháborús emlékművet felújítottuk.

- Az addig hanyódó római emlékekből – a Hansági Múzeummal közösen – létre hoztuk a Római Kőtarat.

- Emléket állítani szándékozó városi szervezetek felkérésére – nemzetközi adománygyűjtés szervezése révén – emlékművet létesítettünk az 56-os mosonmagyaróvári sortűz áldozatainak tiszteletére a Gyásztérén.

- Az első állandó nyomda épületén bronz domborműves emléktáblát helyeztünk el az alapító Czéh Sándor emlékére. A szoboravatásra meghívtuk a leszármazottakat Soprontól Párizsig.

- A Magyaróvárot született világhírű tudós, Haberlandt Gottlieb, a növényi szövettanésztudomány elméletének megalapozója emlékére – nemzetközi közadakozás révén – szobrot állítottunk gyermekkori kedvelt parkjában, amelynek főútját – apáról és fiáról – Haberlandt-sétánynak neveztettük el. Ugyanakkor – az unoka, Walter Haberlandt segítségével – kiállítást rendeztünk a tudós és művész munkáiból. Az Egyetemmel közösen – széleskörű nemzetközi részvétellel – tudományos tanácskozást is összehívtunk.

- Rendbehozattuk a közel 200 éves Lajta parti Háromszög kápolnát.

- Több száz éves kő emlékoszlopokat restauráltunk és köztéren helyeztünk el (Jacobus hentesmester emlékoszlópa, May János ítélőmester emlékoszlópa, Kőműves emlékoszlópa).

- Restauráltattuk a magyaróvári plébániatemplom altemplomát, a Habsburg kriptát.

- A várossegítés 50. évfordulójára – a Határsor sarkán – Magyaróvár-Moson jelzőtáblát helyeztünk el.

A Zöldfelületi Szakosztály – különösen a hiányzó városi főkertész szerepét pótló – rendszeresen figyelemmel kíséri és ajánlásaival segíti a város zöldfelületgazdálkodását, a helyi védettségű 11 városi fasor, a városi terek és kiemelten a 15 hektáros természetvédelmi terület – a Wittmann Antal park – gondozásának, felújításának szakszerűségét. Parktervek kidolgoztatása révén kezdeményezi a város legértékesebb zöldfelületeinek felújítását vagy ilyenek létesítését. E mellett kezdeményezi és szakemberei révén segíti olyan rendeletek megalkotását, amelyek a város természeti értékeinek fokozottabb védelmét szolgálják. Így:

- 13 éve szervezzük a Virágosítási Akciót. Az ablakok, erkélyek virágdíszét egész nyáron át figyelemmel kísérve, ősszel a legszebben virágosítók okleveles dicséretben részesülnek.

- A Szakosztály tagjai javaslatot dolgoztak ki a 15 hektáros, majd 200 éves parkjának természetvédelmi területté nyilvánítására, ami 1992-ben meg is történt.

- A Kertészeti Egyetem végzős hallgatóival – diplomamunka keretében – tervek készítettünk a város parkjairól, benne felújítási, gondozási előírásokkal.

- Sikeresen valósítottuk meg két éven át a városközponti 100 éves, kettős vadgesztenye fasor növényvédelmét, amit azóta a városfenntartás a város egész területére kiterjesztett.

- A városi terek, parkok és fasorok állapotát helyszíni szemlék során értékeljük, aminek alapján ajánlásokat dolgozunk ki a városfenntartás számára.

- Tanulmányi kirándulások szervezünk itthon és Burgenlandban virágkiállítások és szépen parkosított városok megismerésére.

A Propaganda Szakosztály a kéthavonta megjelenő egyesületi TÁJÉKOZTATÓ-ban tudósít az Egyesület tevékenységéről, terveiről, rendezvényeiről. Előadások, vetítettképes ismertetőik felölelik a városvédelem valamennyi témakörét. Az Egyesületben folyó restauráló, feltáró munka dokumentumait alkalmi kiadványokban adja közre.

- Kiadvány jelent meg a Hungária szoborról, a Római Kőtárról, a Habsburg kriptáról, a Wittmann Antal parkról, Haberlandt Gottliebről, Jummerspach Frigyesről.

- Elkészült és folyamatosan bővül a képes „szoborkatalógus”.

A szakosztályok mellett – meghatározott feladatok ellátására – kisebb munkacsoportok is működnek. Így a különböző szakképesítésű tagjainkból álló Városfejlesztési Bizottság a városi önkormányzat részére – alkalmanként felkérésre is – ajánlásokat dolgoz ki (pl. magyaróvári belváros forgalmi rendjének kialakítására; közterületek „pavilonosítása” ellen).

A Szent László Emlékbizottság – a szobor állítására létrehozott alapítvány jogutódaként – a lovagkirály kultuszának ápolója, a Városi Szent László Nap évenkénti szervezője.

Városunk egyetemi- és iskolaváros, fejlett iparral, idegenforgalommal. Jelentős szellemi tőke halmozódik itt fel, amit érdemes közkinccsé tenni színvonalas, ugyanakkor népszerű tudományos folyóirat formájában. A Moson Megyei Műhely Szerkesztő Bizottsága – a Moson Megyei Történelemtanárak Egyesületével együttműködve – szerkeszti és terjeszti közös folyóiratunkat.

Az Egyesület részben megtisztelő felkérés, részben önálló kezdeményezés alapján szervezője volt több városi, hazai, sőt nemzetközi közadakozásnak és azok eredményeként irányítója és megvalósítója olyan városi köztéri alkotások létrehozásának, mint:

- az emlékmű az 1956-os városi sortűz áldozatainak tiszteletére;

- szobor-állítás Szent László király szentté avatásának 800. évfordulójára;

- vagy Haberlandt Gottlieb halálának 50. évfordulójára állított emlékmű.

- Legutóbb az Egyesület keretében működő Alapítvány a Városért közhasznú alapítványt kérte fel az Önkormányzat a Szent István szobor létesítésének ügyintézésére.

Pro Urbe díjasaink: Fischer György, Hajdu Frigyes†, Horváth Imre, Dr. Nagy György, Nagy Mihály; Lenzsér Imre† Kós Károly díj, Dr. Nagy György a Podmaniczky díj tulajdonosa.

Egyesületünk tevékenységét jellemző főbb eredményekre térünk csak ki, de az ezekhez szükséges „apró, mindennapi” teendők mértékének elközelését a Kedves Olvasóra bízom!

Nagymaros

VIRÁGOS NAGYMAROSÉRT TÁRSADALMI EGYESÜLET

Címe: 2626 Nagymaros, Magyar utca 6.

Megalakulásának éve: 1992.

Tagjainak száma: 70 fő

Elnöke: Kiss István

Titkára: Bornemissza Zoltánné

Alapszabályunkban lefektetett célunk: Tiszta levegőt, iható vizet, fát, bokrot, madárdalt, tiszta, virágos utcákat; halottaink nyughelyét kellő tisztelettel és kegyelettel szépiteni.

A cégbíróság végzése még meg sem érkezett, mi már munkához láttunk. Az első tavaszon a temetőben elültettünk négy sor tuját, fenyőt és 200 rakétaborókát. 1993. tavaszán egy sor vörös berkenyét helyeztünk ki a Zöldfa utcába, ahol addig egyetlen fa sem volt. Az elmúlt 50 évben ugyanis Nagymaroson több ezer fát vágtak ki az „utak korszerűsítése” címszóval.

Az elvett sváb őszibarackosokból vikkendtelkek lettek, rajtuk hétvégi házak. A fabódétól a kacsalábon forgó palotáig itt minden megtalálható! Sajnos, ezen mi már segíteni nem tudunk!

Az 1994-95-ös év azzal telt Egyesületünk életében, hogy a város közepén lévő elhanyagolt utcát hoztuk rendbe. A csatornaépítés és a telefon bevezetése után hevenyészve visszarendezett utcát ellepték a szabálytalanul parkoló gépkocsik. Az „élelmes” gépkocsivezetők ott mosták autóikat, ott cserélték az olajat és azt ott is felejtették. Az olajfoltos, hepe-hupás út szégyene volt településünknek. Ezt látta az ott lakó, az átutazó hazai és külföldi turista és az is, aki a visegrádi palotajátékokra igyekezett. A szennyezett talajt kicseréltük, fehér murvával szórtuk fel; kihelyeztünk 20 kő virágtartót, 10 virágdézst tujákkal, és építettünk a gépkocsik számára három kiterőt. Az utcát 30 darab gömbakáccsal és vagy 200 fagyalbokorral szegélyeztük.

1996-ban a Duna-parti sétányt láttuk el 30 kő virágtartóval és virágokkal. Sajnos, csak virágtartóba tudunk növényt ültetni, mert az országra jellemző kutyaprobléma nálunk is jelen van. A fegyelmezetlen ebtlajdonosok kutyái sok kárt tesznek a kulturnövényekben!

Az utóbbi évtizedekben sokat hányódott Nepomuki Szent János szobrot 1997-ben sikerült megkapnunk. Restauráltattuk és városunk legszebb helyén állítottuk fel. Augusztus 20-án polgármesterünk leplezte le. A következő évben diszkvalifikációt kapott a szobor.

1998. március 15-én gróf Széchenyi István tiszteletére emléktáblát helyeztünk el a róla elnevezett jégtörő gáton.

Az 1994-95-ben egyik végén rendbe hozott Magyar utca másik felének rendbetételéhez 1999-ben kezdtünk hozzá. Ez a rész ugyan olyan állapotban volt, mint annak idején az alsó szakasz. Az ott lakók javaslatára és anyagi segítségükkel kulturált autós pihenőt – nem parkolót! – alakítottunk ki füves, virágos parkkal, amelyet szakemberrel tervezettünk meg. Ez volt Egyesületünk millenniumi ajándéka a városnak. A munka még folyamatban van. Öt alkalommal szerveztünk társadalmi munkát, ahol a 6 évesőtől a 75 évesig általában 10-15-en munkálkodtak egyszerre.

Az általunk ültetett kulturnövényzetet kora tavasztól késő őszig tagságunk és az általános iskolásból szervezett diákcsoport tartja rendben. Öntözi, gyomlálja, takarítja városunk parkjait, utcáit.

Egyesületünk – céljainak eléréséhez – az önként vállalt társadalmi munka mellett a tagdíjból, a vállalkozók által nyújtott támogatásból és az önkormányzattól befolyó összegből gazdálkodik.

Nyíregyháza

NYÍREGYHÁZI VÁROSVÉDŐ EGYESÜLET

Címe: 4400 Nyíregyháza, Hősök tere 9.
Megalakulásának éve: 1987.
Tagjainak száma: 210 fő
Elnöke: Labossa Gyula
Titkára: Dr. Fodor József

Egyesületünk legfőbb tevékenységi köre a város természeti és épített értékeinek védelme, megőrzése, korszerű és esztétikus fejlesztésének elősegítése, valamint a helyi hagyományok ápolása. Tevékenységünk anyagi forrását a tagdíjak és az önkormányzati támogatás mellett a szponzorok adománya és a pályázatokon elnyert összegek adják.

Városunk látóvilágában gazdag. Műemlék evangélikus temploma mellett a görög és a római katolikus templom is értékes, szép épület. Középületeink annak idején Alpár Ignác tervei alapján készültek, így a Megyeháza, a Korona Hotel, a Kodály Zoltán Általános Iskola, a Móróc Zsigmond színház. A Nyírvíz és a Takarékpótlók, a Városháza is említésre méltó szép épületei a belvárosnak. Az újabb épületek közül a Városi Művelődési Ház, a Szakszervezetek és a Színészek Házát Bán Ferenc tervezte.

Helytörténeti értékeink között tartjuk számon Benczúr Gyula, Krúdy Gyula és Váci Mihály szülőházát. Neves művészek alkotásai díszítik tereinket, így Kisfaludy Stróbl Zsigmondnak Vénusz Születése és Hősök Szobra, Kallós Edénék pedig Bessenyei György szobra.

A nyírségi tájra jellemző építészeti értékeket a Múzeumfalú őrzi. Sóstó-gyógyfürdők nagy látogatottságnak örvend. Természeti értékeink között a Nyíregyházi Főiskola Botanikus Kertjét és a természetvédelem alatt álló Igrice mocsarat kell feltétlenül kiemelni.

E rövid felsorolásból is látszik, van mit védenünk! Városunk sem kerülte el, hogy az új építése során ne sérüljön a régi. Talán építészeti nem, de helytörténetileg mindenképpen hiány, hogy nevezetes személyek szülőházai tünnek el. Egyesületünk a lebontott helyén épült új házak falára olyan emléktáblákat helyez el, amelyeken a neves személy adatai mellett az eredeti épület bronzba öntött képe is látható.

Az 1848-as szabadságharc nyíregyházi hőseinek földi maradványait exhumáltattuk, sirjaikat újonnan kialakított sírkertbe helyeztük el, emlékükre gránit obeliszket emeltettünk. Kezdeményeztük az I. világháborús Hősök Temetőjének rekonstrukcióját. Ehhez előzetesen – évente – ifjúsági tábor szerveztünk. A sírkert felmérése, állagmegóvása, részleges feltárása folyik. Összeállítottuk a II. világháború során városunkat ért bombatámadások áldozatainak névsorát. Az aradi vértanúk napján – helyi hagyomány szerint – megemlékezést tartunk.

Geduly Henrik evangélikus püspök – Nyíregyháza millenniumi, 1896-os helytörténetirójának – hajdani lakóházán emléktáblát helyeztünk el. A város régi utcaneveinek visszaállítására, új köztéri elnevezésekre adtunk javaslatokat (pl. Morgó utca, Ezüstkalász utca stb.).

Polgármesterünk és a képviselőtestület 33 %-a Egyesületünk tagja! Kezdeményezésünk alapján több önkormányzati rendelkezés született. Ezek között van: a "Köztéri képzőművészeti alkotások, emléktáblák megóvása", híres emberek sirjainak védetté nyilvánítása, gondozása (pl. Bessenyei György); a millennium alkalmából köztéri óraszerkezet létesítése.

Munkánkról 8-12 oldalon, A/5-ös méretben, 220 példányban, negyedévenként megjelenő Városvédő Híradó-ban számolunk be.

"Régi képeslapok Nyíregyházáról" című sorozatot is sikerült kiadnunk.

R á b a p a t o n a

RÁBAPATONAI HAGYOMÁNYŐRZŐK ÉS FALUVÉDŐK KÖRE

Címe: 9142 Rábapatoná, Külső-Rákóczi út 93.

Megalakulás éve: 1995.

Tagjainak száma:

Elnöke: Gombosi Beatrix

Titkára:

Rábapatoná a Rábaközben – a Kisalföld jellegzetes kistáján – található. Honfoglaló őseink e tájat a bánhidai csata után, 906-ban vették birtokba. A Gyeprü védelmére besenyő és székely határőröket telepítettek ide a XI-XI. században. A község eredethagyományai őrzik e származás emlékét, sőt, lakosai közt ma is kimutatható antropológiai sajátosságok is bizonyítják ezt. A hajdani vízjárta területen dombra építkeztek, a Rába gázlóját védő őrhelyként alakulhatott ki a falu. Jelenleg kétezerhatszázan lakják.

A Kör létrehozói a település ifjú lakóit kívánták összefogni, hagyományörző, faluszépítő tevékenységgel értelmes célt adni ezzel különösen a tizenévesek korosztályának.

1994-ben néprajzi tárgyak gyűjtésébe fogtak, s azt kiállításon be is mutatták. Azért, hogy gyűjtésük eredménye fedelet is kaphasson, tájházba kerülhessen, jótékonyági bált szerveztek.

Az eredmények láttán 1995-ben megalakították a Rábapatonai Hagyományörzők és Faluvédők Körét. Még abban az évben létrejött a helytörténeti gyűjtemény. Játsházát szerveztek, néprajzi tábort működtettek. Felelevenítették a tájban hagyományos csiripiszlisütést, s ezután minden évben újra megszervezték. Ugyan így felelevenítették a Miklós-járás szokását is.

1996-ban majálist, húsvéti játsházát szerveztek és hagyományörző tábort indítottak.

A Kör tisztújítására 1997-ben került sor. A helyi hagyományok közül ez évben a kenyérsütés szertarását elevenítették fel. A faluról képeslapot adtak ki.

1998-ban a Szülőföldünk Honismereti Pályázaton I. helyezést, a Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium pályázatán viszont II. helyezést értek el.

Közben tovább folyt a gyűjtés, a begyűjtött tárgyak leltározása, rendszerezése.

1999-ben került sor az állandó helytörténeti gyűjtemény ünnepélyes megnyitására. A mellett, hogy az egyszer már felújított hagyományt minden évben újra megrendezték (különböző táborok, játsházák, csiripiszli- és kenyérsütés) a faluról – CD-n – térképtárat állítottak össze.

S á r v á r

VÁROSSZÉPÍTŐ EGYESÜLET

Címe: 9600 Sárvár, Várkerület 2-3.

Megalakulásának éve: 1970.

Tagjainak száma:

Elnöke: Kulcsár László

Alelnöke: Békó Eszter

Sárvárott a társadalmisított társadalmi törekvések több, mint 120 éve kezdődtek. Elődeink 1873-ban „Szépeszeti Bizottság”-ot hoztak létre. A Bizottság mellett, mint társadalmi háttér, 1904-ben alakult meg a Sárvári Városszépítő Egyesület. A harmincas években is létezett egy lelkes, lokálpatriótákat tömörítő, szépítő baráti kör az akkori városbíró, Eöry Vilmos vezetésével. Javasataik eredményeként annak idején nem kisebb létesítmény született, mint a Nádasdy vár körüli park a zsombékos, nádas várak helyén.

A Városi Tanács 1969-ben – tapasztalatszerzés céljából – megkereste Szombathely és Sopron szépítő egyesületeit. Ezt követően felhívással fordultak Sárvár város társadalmához, hogy akik városuk szépítését szívügyüknek érzik, lépjenek be a megalakítandó egyesületbe. Az alakuló ülést 1970. február 27-én tartották.

A frissen megalakult Egyesület vezetői már novemberben azzal az igénnyel fordultak a Városi Tanácshoz, hogy egy addig elhanyagolt területen parkerdőt és csónakázó tavat hozzanak létre. Következő év tavaszán elkészült a Csónakázó-tó, a parkerdő, a KISZ-tábor és a horgásztanya tanulmányterve. A parkerdő kivitelezési munkái 1971. nyarán megkezdődtek. A városi iskolák tanulói, az üzemek dolgozói – társadalmi munkában – gyönyörű parkerdőt varázsoltak az egykor járhatatlan, bozotos, csalános, elvadult területből. 2,5 km hosszú, 2 méter széles kavicsozott utat készítettek, 3 hektáros területen bozótot irtottak, 400 fácskát ültettek. 10 erdei asztal 50 pad, szalonnasütő hely szolgálja a látogatók kényelmét.

A parkerdő sikeres megvalósításán felbuzdulva 1972. őszén elindult egy óriási, a város szinte valamennyi dolgozóját megmozgató erő, amelynek révén – sokezer társadalmi munkaórával – megvalósult a részben bokrokkal benőtt téglagyári agyaggödörök helyén a megye egyik, természeti értékét tekintve talán a legszebb csónakázó tava.

A Csónakázó tó megnyitása a várossá avatás 5. évfordulóján, 1973. augusztus 20-án volt. Ezt követően folytatódott a tó körüli terület rendezése. Huszonöt féle fa és cserje 1000 példányát ültették el a tavak partján és a szigeteken az ERTI dolgozói.

A következő években a város belterületének szépítési munkái kezdődtek, így:

• Németh Mihály szobrászművésznek az utcák névadóiról készült domborművei kerültek ki a közterületekre;

• az Egyesület anyagilag támogatta az „Öreg diákok padja”-nak elkészítését;

• a Népfőrdő-park, a kertvárosi parkok, a Szaput sétány, a lakótelepek parkosítását kezdeményezték, tervezték, irányították;

• megkezdődött – a lakosság közreműködésével – az utcák fásítása.

A nyolcvanas években töretlen lendülettel folytatódott az egyesületi munka, ezek:

• emléktáblát helyeztünk el sárvári neves személyiségek (Geschrey testvérek, Kónya Lajos,

Ernetz Ignác, Gárdonyi Géza, Gottesmann Alfréd) tiszteletére azon épületekre, amelyekben születtek vagy huzamosabban éltek;

- a Péntekfalusi lakótelepen – a lakosság segítségével – megépült a park és játszótér;
- rendeződtek a Várkerületen lévő zöldterületek;
- folytatódott az utcafásítási program, amelynek eredményeként a város főutcáját tavasszal rózsaszinben pompázó díszcseresznye fásor díszíti;
- a Várkerületen újra épült a színhagyományban „Tikász-kép”-ként emlegetett kis kápolna;
- a Gyöngyös patak partján, a Danubius Hotel előtt, elkészült Nádasy Ferenc, a híres „fekete bég” szobra;

• anyagilag támogattuk a Szent László templom toronyórájának a cseréjét;

• a köztemetőben emlékművet állítottunk a II. világháború sárvári hősi halottainak és áldozatainak tiszteletére.

A kilencvenes években folytatódott az emléktáblák kihelyezése:

• Batthyány Lajos, Sárvár egykori országgyűlési követének feldomborműves portréja és márvány emléktáblája készült el;

• tervezéssel és a kivitelezés szakmai irányításával segítettük több intézmény, lakótömb parkosítását;

• a város központjában lévő, előregedett gondozatlan növényzetű tér átalakításában tervezéssel és a kivitelezés segítségével vettünk részt.

Az elmúlt évtizedekhez hasonlóan a jelenlegi városvezetéssel is nagyon jó a kapcsolatunk.

• Részt vettünk a városfejlesztési tervek megtárgyalásában;

• a város közterületein történő fakivágások és ültetések csak az Egyesület szakmai véleménye alapján történhetnek;

• a város 2000. évi költségvetésében a Városszépítő Egyesület céljellégű támogatást kapott 200 ezer forint összegben szemétygyűjtők vásárlására, a Zenepavilon felújítására és a város területén új, öntöttvas padok kihelyezésére;

• a villanyoszlopok tavalyi évben elkezdett virágosítását idén is támogatta a város.

A 2000. évben:

• a Nádasy vár körüli park felújítási és a Millenniumi park építési tervét készítjük és hozzákezdünk a felújítási, telepítési munkákhoz;

• a városközpontban lévő, elhanyagolt belső udvarok rendbetételének tervét készítjük és megszervezzük rendbetételüket a lakók bevonásával.

A tervező, kivitelező, városszépítő munka mellett rendezvények sorával szolgáljuk a város közönségét. Diavetítéses előadásokat tartunk virágos városunkról, műemlékeinkről, környezetünk madarairól. A szépen felújított zenepavilonban több hangversenyt is szervezünk.

Székesfehérvár

VÁROSSZÉPÍTŐ ÉS -VÉDŐ EGYESÜLET

Címe: 8000 Székesfehérvár, Városház tér 2.

Megalakulásának éve: 1984.

Tagjainak száma: 123 fő

Elnöke: Poklosi Péter

Alelnöke: Csutiné Schleer Erzsébet

Titkára: Csurgay Horváth József

Székesfehérvár – az egykori Alba Regia – ezer éves, ma 150 ezer lakosú megyei jogú város, Fejér megye fővárosa, kedvező fekvésű ipari és kulturális központ. Szent István városaként az államalapítás óta az ország sorsát is meghatározó történelmi múlttal és hagyományokkal rendelkezik. Történelmi belvárosa és környéke értékes műemlékekben és helyi védelmet igénylő építményekben gazdag.

Egyesületünket 1984-ben alapítottuk. Nyolc éven át Karászi Kálmán, 1992-től Poklosi Péter az elnöke. Célunk a városszépítő szemlélet elterjesztése a lakosság és a hivatal alkalmazottai körében, közvéleményben, sajtóban; nyilvánosság bevonása, kapcsolatok ápolása a helyi és országos sajtóval; a városismeret, lokálpatriotizmus erősítése; városi hagyományok ápolása; helyi értékek (szobrok, emlékművek, épületek, temetők, művészeti alkotások) megőrzésében, helyreállításában való kezdeményezés, közreműködés, szervezés; a várostörténetben jelentős szerepet játszó személyek emlékének, tevékenységének felelevenítése, ápolása („Városvédő teadélután”); a fenti célok elérésére lakossági és szponzori erők felélesztése, megmozdítása.

Terveink megvalósításához anyagi alapot a tagdíj, az önkormányzati támogatás, szponzorok hozzájárulása, önkéntes adományok és az eseti támogatások adnak.

Néhány munkánk, időrendben a következő:

- kandalláberek helyreállítása, 1984-ben;
- a Zichy-ligeti zenepavilon teljes helyreállítása, 1985-ben;
- közreműködés a Rác utcai 13 parasztház felújításában 1982-89 között. A felújítást Európa

Nostra Fődíjjal jutalmazták 1989-ben;

- a Szentlélek Temető I. világháborús parcellája keresztjeinek újraöntése 1989-ben;
- a Palotai úti kálváriásor helyreállítása és pótlása 1989-ben;
- a Szentlélek templom II. világháborús katonai parcellája kopjafáinak kifaragása 1990-ben;
- a Rác temető katonai parcellája síremlékeinek helyreállítása, új emléktábla készítése

1993-ban;

- Schmölc Lipót erdőültető emlékoszlopának (1865) felújítása és áthelyezése 1994-ben;
- Bory Jenő I. világháborús emlékművének helyreállítása 1997-ben;
- kőkereszt helyreállítása 1998-ban;
- a Zsidó Temetőben lévő I. világháborús emlékmű helyreállítása 1998-ban;
- a Bory vár tornyán a seccő aranyozása 1999-ben;
- a Csitáry kútház és környezetének helyreállítása harangjátékkal, emléktáblával, alelnökünk

tervei alapján, 1999-ben;

- a „Székelykapu” elkészítése a szakközépiskolás diákok segítségével, 1999-2000-ben;

Tagjaink közül Csutiné Schleer Erzsébet részesült Podmaniczky-díjban 1986-ban. Egyesületünk a Hazafias Népfront Széchenyi István Kitüntető Plakettjét vehette át 1988-ban. A Székesfehérvárért Végzett Kiemelkedő Társadalmi Munkáért Oklevelet a Városi Tanácstól 1990-ben.

SZIGLIGETI TÁJ- ÉS TELEPÜLÉSVÉDŐ KÖR

Címe: 8364 Szigliget, Kossuth utca 54.
Megalakulásának éve: 1984.
Tagjainak száma: 112 fő
Elnöke: Jeney Lajos
Titkára: Brányik Ottó

Egyesületünk a szigligeti táj és épített környezetének védelmére jött létre. „Szép ház, szép kert” mozgalmat indítottunk el, s a pályázók közül minden évben egy – szakértő bíráló bizottság döntése alapján – díjazásban részesül. Az első díj Németh János Munkácsy-díjas érdemes művész 30x40 cm-es kerámia alkotása. Ugyancsak minden évben egy személy – az Elnökség javaslatára és a Közgyűlés döntése alapján – megkapja a „Szigligetért” emlékérmét, ami Marton László Munkácsy-díjas érdemes művész alkotása.

Kezdeményezésünkre az önkormányzat, a tapolcai építési hatóság és a Balaton-Felvidéki Nemzeti Park képviselőivel, valamint a terület főépítészével közösen minden negyedévben helyszíni szemlét tartunk a településen. A település arculatát rontó, szabálytalan építéseket jegyzőkönyvbe foglaljuk és felhívjuk az illetékes hatóságot intézkedésre.

Javaslatunkra az önkormányzat elkészítette település-tájékoztató rendszerét, térképet, jelzőtáblákat helyezett ki.

Javaslatunkra megindult az elviselhetetlen műanyag bódé autóbuzsmegállók cseréje korszerű, tájba illő építményekre.

Az általános iskola részére – meghívott, kiváló előadókkal – minden évben környezetvédelmi előadássorozatot szervezünk. Ugyancsak részükre autóbuzsos tanulmányi kirándulást is szervezünk, szintén évente. Így eljutottunk már a Keszthelyi Múzeumba, Budapesten a Széchényi Könyvtárba, a Hadtörténeti Múzeumba, a temető 301-es parcellájához.

1995-ben kezdeményeztük a „Szigligeti Napok” nyári rendezvénysorozatát, melynek keretében hangversenyek, kiállítások és várjátékok megrendezésére került sor. Ezt ma már a helyi önkormányzat önállóan szervezi.

E több, mint másfél évtizedes munka során Egyesületünk még elismerésben nem részesült. Anyagi alapunkat csak a tagdíjból befolyó összeg képezi. Az önkormányzattal – sajnálatosan – nem sikerült együttműködő kapcsolatot kiépíteni. Nyíltan nem deklarálják, de nem szeretik, ha „beleszólunk” a település ügyeibe. Nem hajlandók tudomásul venni, hogy bár ők a „nép választott képviselői”, de településrendezésben laikusok, tehát nagyon is rászorulnak a segítségre, amit a Kör kiváló szakembereitől meg is kaphatnának. Szigliget festői környezete sok kiváló embert vonz ide időszakosan vagy véglegesen. Ybl-díjas építészek, országos hírnévű festők, szobrászok, orvosok – szakmájukon túl „európai” kitekintéssel – szívesen és ingyenesen segítenék a település arculatának megőrzését, javítását.

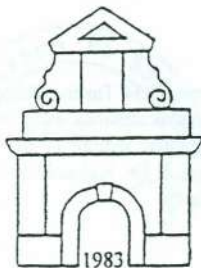
Sajnos, ez a mellőzés konkrét károkkal is mérhető, így pl. Szigligetnek máig nincs tornaterme, mert 1991-ben nem hallgattak a Kör javaslatára.

A milleniumra a vár rekonstrukciójával és várjátékokkal készül a település.

Tapolca

TAPOLCAI VÁROSSZÉPÍTŐ EGYESÜLET

Címe: 8301 Tapolca, Pf. 132
Megalakulásának éve: 1983.
Tagjainak száma:
Elnöke: Tóth József
Titkára:

Az Egyesület alapszabályában fő feladatnak az épített és természeti értékek védelmét, megmentését, a város csinosítását jelölte meg. A városnak, helyi intézményeknek, jeles embereinknek történetét, életrajzát kiadványokban közreadni, s ugyan ennek a körnek köztéri emléket állítani tűztük magunk elé célként.

Egyesületünk ennek érdekében végzett 17 évi ténykedéséből csak a leglényegesebbeket vázoljuk fel a következőkben.

- Megmentettük és eredeti formájában felállítottuk a vendekhegyi kiapadt forrás teljesen összedőlt barokk épületét. Megjelentettük ennek a történetéről, valamint a hozzá fűződő szakrális és profán szokásokról írt füzetet.

- Az erősen lepusztult vendekhegyi haranglábat teljesen felújítottuk és villámhárítóval láttuk el.

- Szervezzük a Donát kápolna felújítását.

- Régi képeslapok alapján javasoltuk a város patinás épületeinek eredeti formában történő felújítását. Javaslatunkra a képviselő testület rendeletet hozott a helyi értékek védelméről.

- Éveken át szorgalmaztuk a Szentháromság szobornak az eredeti helyére történő visszaállítását, ami a felújítása után meg is történt.

- Javaslatunkra került vissza az I. világháborús emlékmű is.

- Elértük, hogy csak véleményünk meghallgatása után vágnak ki fát, alakítanak át zöld területet.

- Emléktáblát, domborművet állítottunk az 1848/1849-es szabadságharc emlékére (Kossuth, Petőfi), a II. világháború 26 ismeretlen áldozatának sírjára, jeles polgárok emlékére (Glázer Sándor, Vastagh János, Redl Gusztáv, Papp Pál).

- Szent István szobrának elkészíttetését javasoltuk a városnak a millennium emlékére.

Eddig már 20 száma jelent meg a Tapolcai Füzetek című kiadványsorozatnak és további kettő van nyomdai előkészítés alatt. Ezekben a kiadványokban a város történetéről (Kronológia 1526-ig; Tapolca Története 1944-56 és 1956-57-ig; a mozi és a vasút története; a bauxitbánya igazgatójának életútja; Tapolca és Környéke 1848/49-ben), a város jeles embereiről (Batsányirol 3 füzet. Felletár Emil gyógyszerészről, Redl Gusztávról 1-1) és iskolatörténetekről (ipariskola, polgári leányiskola) olvashatunk.

Úgy érezzük, Egyesületünk sokat tett a városban, a városért.

Tardos

FALUVÉDŐ EGYESÜLET TARDOS

Címe: 2834 Tardos, Rákóczi utca 196/b

Megalakulásának éve: 1990.

Tagjainak száma: 20 fő

Elnöke: Dr. Kalocsai József

Titkára:

Tardos a Gerecse völgyében fekszik, csodálatos természeti környezetben, a Gerecsei Tájvédelmi körzet veszi körül. Vörösmárvány bányája majd kétezer éve, a római időktől működik. Malomvölgyi üdülöhelye gyönyörű környezetben található, nagy tava a horgászok paradicsoma. Temploma paraszt-barokk, vörösmárvány bástyafallal körített, toronysisakja cseréppel fedett. 1775-ben szentelték fel. Ezzel csaknem egyidős a Művelődési Házzal szemben álló kápolna. Fekete Lajos türkológus emlékháza múzeum.

Szervezetünk 1990-ben jött létre, elnöke Dr. Kalocsai János nyugdíjas plébános, a képviselő testület tagja. Egyesületünk célja a faluszépítése, értékeinek megőrzése, felújítása, bővítése. A befolyó tagdíjakból csak újságelőfizetésre telik. Céljaink megvalósításához képviselőtestületi támogatásra és olykor pályázati pénzek elnyerésére számíthatunk. Ennek ellenére, összefogással, már több mindent sikerült elérnünk.

Munkaköri lekööttség és anyagiak híján az Országos Találkozón nem áll módunkban részt venni, de szívesen közreadjuk, hogy a mi kis közösségünk mit ért el és mit tervez faluja szépítése érdekében. Ezekből a jelentősebbek:

- szabadtéri tornapályát létesítettünk;
- a Hősök Szobrárt kiegészítve új arculatot kapott az emlékmű;
- a templom homlokzati szobrait (Szent Vendel, Szent Borbála) restauráltattuk;
- négy fém-korpuszos márvány keresztet és környezetét hoztuk rendbe;
- nagyméretű hirdetőtáblákat, zománcozott utcanévtáblákat helyeztünk ki;

A meglévő értékek mellett újakkal is szeretnénk gazdagítani közösségünket. Ezek:

- 4 méter magas márvány csorduló kút a négy „kőfaragó” szent szobrával;
- Szent Flórián szobra vörösmárvány oszlopon, szépen virágosított környezetben;
- a Kálvária hegyre vivő úton 14 barokk vörösmárvány stáció felállítása.

Községünket 1953-tól Tardosbányának nevezték. Kezdeményezésünkre 1993. óta visszakapta ősi – Tardos – nevét. Új utcanevekre és régiek rendezésére tettünk javaslatot. Részt vettünk a falu új címerének és zászlajának elfogadásában.

A millenniumra a teljesen felújított, belül új stukkódíszítéssel ellátott, újrafestett templom három mennyezetfreskójának restaurálása van még hátra. Az új csorgókút díszkivilágítását is tervezzük.

Tiszaalpár

FALUVÉDŐ ÉS SZÉPÍTŐ EGYLET

Címe: 6066 Tiszaalpár, Dózsa György utca 2.
Megalakulásának éve: 1999.
Tagjainak száma: 63 fő
Elnöke: Vajda Márta Gyula
Alelnöke: Bodor Ferenc
Titkára: Keserű Ferenc

Községünk a Kiskunság Tisza menti területén, Bács-Kiskun megye északkeleti részén, Kecskeméttől 30 km-re, a Tisza egyik holtágának partján helyezkedik el. A településen végzett ásatások során előkerült leletek alapján már időszámításunk előtt ezer évvel lakott terület lehetett. Településünk ebben az évben ünnepli fennállásának 925 éves évfordulóját.

Egyesületünket 1999. február 10-én jegyezte be a cégbíróóság, és még ugyanaz év december 17-én közhasznú szervezetté váltunk.

Egyesületünk rövid történetében is már szép eredményeket tudunk felmutatni, ezek:

- közreműködünk a község szépítésében, fásításában;
- virágosítási akciót szervezünk;
- az Önkormányzattal közösen beneveztünk a „Három Szombat” közterület-szépítő versenybe, ahol 1999-ben második helyezést értünk el;

• a „Virágos Magyarország” verseny során emlékfát ültettünk;

• csatlakoztunk az „1000 év – 1000 fa” országos faültetési mozgalomhoz. Tavasszal a „Három Szombat” versenymozgalom keretében a készülő kegyeleti emlékparkban, a Szent Imre téren és az Alkotmány utcában 118 fát ültettünk. Akciónkban szép számmal vettek részt iskolások nevelőikkel, a nyugdíjas klub tagjai, intézmények dolgozói és a lakosság széles rétege;

• idegenforgalmi kiadványt adtunk ki, amelynek segítségével szeretnénk megismertetni falunkat, felfedezni a falusi turizmust. A füzet főszerkesztője Maróti Pál, elnökségünk tagja.

Egyesületi munkánkhoz, céljaink megvalósításában anyagi támogatást kapunk a Nagyközség Önkormányzatától, helyi vállalkozóktól, pályázatok útján (Pl. a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumától, Erdőfelügyelőségtől).

Mint civil szervezet, szeretnénk továbbra is sikeresen szerepelni. Közeli terveink között szerepel, hogy pályázatot nyert pénzből játszótérrel alakítunk ki és folytatjuk a megkezdett fásítást.

Szeretnénk – a felnőtt lakosság bevonásával – az ifjúság körében környezetvédelmi, természetvédelmi oktató-nevelő munkát folytatni.

T o k a j

TOKAJI VÁROSVÉDŐ ÉS VÁROSSZÉPÍTŐ EGYESÜLET

Címe: 3910 Tokaj, Bethlen Gábor út 7.

Megalakulásának éve: 1985.

Tagjainak száma: 14 fő

Elnöke: Tomasovits Gyula

Titkára: Dr. Bencsik Béla

A 15 éve alakult Egyesületünk eddig is sokat tett a városért. A város fejlesztése, szépítése terén magunk elé tűzött feladatok, címszavakban:

- kereskedelmi és kisipari cégek ösztönzése rangos cégek készítésére;
- díszutak létesítése;
- emlékművek, emléktáblák, köztéri alkotások, szobrok (gr. Széchenyi István szobra, a második világháború áldozatainak szobra stb.) állítása;
- a régi városcímer visszaállítása;
- millenniumi pincesor létesítése;
- Mosolygó József helytörténész, görögkeleti parochus emléktáblája.

Sikerült mozgósítani olyan helybéli szellemi tőkét, amelynek alapján e gazdag hagyományú régió múltjának megannyi részletét feltárhattuk, közreadhattuk és a közeljövőben még továbbiakat jelentethetünk meg. Így:

- megírtuk, kiadtuk a várostörténeti monográfiát 1995-ben;
- helytörténeti kiadványsorozatot szerkesztünk „Tokaj-Hegyalja” címen, amelynek I-től XXI-ig számozott darabjai már megjelentek.

A millennium tiszteletére készül a város. Tokaj Város Millenniumi Bizottságának Egyesületünk ügyvezető titkára, Dr. Bencsik János, nyugalmazott múzeumi igazgató is tagja. A város főterét fogja díszíteni Péterffy László szobrászművész egészalakos Szent István szobra, amelyet október 7-én – a 8-án kezdődő hagyományos Szüreti Mulatságok megnyitása előtti napon – avatnak fel.

Törökbálint

TÖRÖKBÁLINTI FALUSZÉPÍTŐ EGYESÜLET

Címe: 2045 Törökbálint, Petőfi Sándor utca 42.

Megalakulás éve: 1986.

Tagjainak száma:

Elnöke: Szalczinger József

Titkára:

Az 1986-ban alakult Egyesületünk tevékenységével már kétszer elnyerte a Podmaniczky-díjat és a Kulturált Településért díj tulajdonosa is. Az Egyesület szakember-tagjai folyamatosan ápolják és restaurálják a településen fellelhető, az idő vasfoga által megviselt szobrokat (Szent István, Nepomuki Szent János, Szent Teréz, Szent Flórián, Hit-Remény-Szeretet, Boldogságos Szűz Mária), fellelhető márvány emléktáblákat. Gondot fordítunk a köztéri ássott kutak rendbe tételére. Az Egyesület valamennyi tagja lelkesen vesz részt a falu virágosításában.

Az eddig elért eredményeink, évenkénti felsorolásban, a következők:

1987-ben eredeti formájában helyre állítottuk az I. világháborús emlékművet, a teret díszburkolattal láttuk el és egyedi tervezésű padokat helyeztünk ki;

1988-ban a restaurált Szent István szobor köré díszparkot létesítettünk;

1989-ben a község néhai orvosáról, Grimm Ferencről elnevezett téren felállítottuk az összetört és újra öntetett feszületet; díszkutat készítettünk; virágládával és saját készítésű kandeláberekkel varázsoltuk a teret hangulatossá;

- az országban elsőként II. világháborús emlékművet állítottunk fel az új temetőben;

- sikeresen vettük fel a harcot az Állami Gazdaság környezetszennyezése ellen;

1990-ben megtisztítottuk és parkosítottuk a sittel és szeméttel borított felsővárosi Dióskertet, ahol faragott-ácsolt zenepavilont állítottunk fel; építettünk egy ódon hangulatú, íves kőhidat; padokat és hintát helyeztünk ki. A kert a törökbálintiak kedvelt pihenő helye lett, ahol hétköznapi a gyerekek játszanak, nyári vasárnapokon pedig zenekar ad térzenét;

- elértük, hogy az M0-ás körgyűrű a falutól távolabb kerüljön megépítésre, ezzel több hektárnyi erdőt mentettünk meg a kivágástól;

1991-ben a Baross utcai, gazzal benőtt terecskét ovális pihenővé, rejtett díszvilágítással és régi stílusú köztéri órával varázsoltuk hangulatossá. A tér névadójáról, Walla Józsefről itt felállított mellszobrot. Egyesületünk szobrász tagja készítette;

1992-ben a régi Kálváriát több éves munkával megszabadítottuk az elvadult akácok bozótól. A stációk hiányzó domborművei helyére újakat csináltattunk, felállítottuk a hiányzó keresztet, pótoltuk a latrok eltűnt szobrait és a bevezető utat díszburkolattal láttuk el;

- részt vettünk a falu közepén fekvő öreg temető kegyeleti parkká alakításában. Ez azt jelenti, hogy kiirtottuk a gatz, eltávolítottuk az összetört sírköveket és két oldalon újjáépítettük a temető körkerítését;

1993-ban felelevenítettük és megszerveztük az Anna-hegyi Anna-bált;

- kezdeményeztük a Walla Óvoda nevének visszaadását és a megtalált márvány emléktáblát visszahelyeztük;

- kezdeményeztük az M7-es autópálya és a vasút zajártalmának csökkentésére zajvédő fal építését;

- a Tüdőgyógyintézet parkjában felállítottuk az „Anna törülközővel” című szobrot.

VÁCI VÁROSVÉDŐK ÉS VÁROSSZÉPÍTŐK EGYESÜLETE

Címe: 2601 Vác, Dr. Csányi László krt. 63.

Megalakulásának éve: 1987.

Tagjainak száma: 65 fő

Elnöke Szalay István

Titkára:

Az 1987. januárjában alakult Egyesület céljaul a város épített és természeti értékeinek feltárását, megóvását, szükség szerinti megjelölését tűzte maga elé. Ezek közé tartozik az egykori hagyományos ünnepek felújítása, újak szervezése; a várost és látnivalóit bemutató kiadványok – könyvek, képes levelezőlapok, ismertető – készítése, kiadása.

Egyesületünk 1999. óta közhasznú szervezet, jelenlegi taglétszáma 65 fő. Eddigi, 13 éves tevékenységünk jelentős eredményei a következők:

- a Duna-parti zenepavilon teljes rekonstrukciója 1989. és 1991. között;
- 32 régi utcanevet állítottunk vissza és 18 esetben éltünk az új utcaelnevezés lehetőségével 1990/91-ben;
- utcanev-magyarázó és emléktáblákat állítottunk, ezek száma 39!
- közreműködöttünk a város barokk emlékeinek és szobrainak (kőhíd, Szentháromság oszlop stb.) rendbe hozatalában. Ez 1990. és 1999. között 30 kömemléket jelentett;
- felújítottunk 21 régi, és pótolunk 5 elveszett vagy megsemmisült emléktáblát 1988. és 1999. között;

A végzett munkáinkkal kapcsolatban több ismertető kiadványunk jelent meg, így:

- Vác templomairól, műemlékeiről, egyéb látnivalókról 35 féle színes fotón alapuló, szép nyomdai kivitelű képeslapot készítettünk és forgalmaztunk (50 000 darabot!);
- Vác városát bemutató, hiánypótló utikönyvet és egyéb ismertetőt készítettünk és adtunk ki több ezer példányban;
- kiállításokat rendeztünk (Szent István Emlékezete, 950 év; Vác Régi Képeslapokon; A 10 Éves Egyesület Tevékenysége Képekben).

Egykori nagymúltú, de elhanyagolt ünnepeket, megemlékezéseket újítottunk fel, új eseményekről, évfordulókról szerveztünk ünnepeket, így:

- június 30-án a Dunaparti Szabadság-zászlónál a szovjet megszállás megszűnéséről;
- július 17-én az 1849-es második váci csata hőseire és áldozataira emlékeztünk;
- augusztus 20-án Szent István napi megemlékezést tartottunk a szobornál;
- szeptember 1-én a II. világháború áldozatairól emlékeztünk meg az alsóvárosi temetőben állított kopjafánál.

Az Egyesület 1992. augusztus 20-án közösségi Pro Urbe díjat kapott az Önkormányzattól az addigi 5 éves tevékenységéért, főleg a zenepavilon rekonstrukciójáért, táblák, szobrok felújításáért és az utcanevek visszaállításában vállalt szerepéért.

Az Egyesület hírei a Vác Városért Alapítvány által kiadott Váci Polgár című havilapban jelennek meg. A helyi Madách Rádió és Madách Televízió alkalmasszerűen ismerteti tevékenységünket, bemutatja kiadványainkat, rendezvényeinkről, ünnepeinkről közvetítést ad.

A
Mosonmagyaróvári Városvédő Egyesület

t á m o g a t ó i

a

Város- és Faluvédők Szövetsége
XIX. Országos Találkozásának
Mosonmagyaróvárott
2000. augusztus 3-5 közötti
megrendezésében

ALAPÍTVÁNY A VÁROSÉRT közhasznú alapítvány

BALÁZS JÁNOS DR.

BBB MOSON CINK Kft.

FOTÓSAROK

GARAMVÖLGYI GYÖRGY ÖRZŐ-VÉDŐ SZOLGÁLAT

KISALFÖLD VOLÁN Rt. MOSONMAGYARÓVÁRI KIRENDELTSÉGE

MAGYAR TEJGAZDASÁGI KÍSÉRLETI INTÉZET

MOSONMAGYARÓVÁR ÖNKORMÁNYZATA

MOVINNOV Befektetési Innovációs és Szolgáltató Kft.

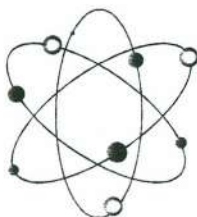
NYUGATMAGYARORSZÁGI EGYETEM MOSONMAGYARÓVÁRI KARA

OMICOM Vállalkozási és Kereskedelmi Kft.

ÓVÁR ÉPÍTŐIPARI Kft.

TOURINFORM MOSONMAGYARÓVÁRI KIRENDELTSÉGE

VOGEL & NOOT

A Mosonmagyaróvári Városvédő Egyesület
eddig megjelent kiadványai:

Buszek Lőrinc, Cselényi Józsefné, Dömötör Tibor, Hajdu Frigyes, Lenzsér Imre, Nagy György,
Nagy Györgyné (1987):

A 48-as tér

Hajdu Frigyes, Nagy Györgyné (1989):
Hungaria Denkmal

Lebó Ferenc, Nagy György, Nagy Györgyné, Schopf Márton, Szőnyi Eszter (1989):
A római kőtár

Nagy Györgyné (1989):
Römisches Lapidarium

A Mosonmagyaróvári Városvédő Egyesület tevékenysége, szervezete, tisztségviselői (1993)

Bacsó András, Czímber Gyula, Haberlandt Walter, Jámborné Benczúr Erzsébet, Nagy Görgy,
Nagyné Majoros Györgyi (1995):
Haberlandt Emléknep – Gedänktag

Hajdu Frigyes, Lenzsér Imre, Nagy György, Nagyné Majoros Györgyi (1996):
A magyaróvári plébániatemplom kriptája

Hajdu Frigyes, Lenzsér Imre, Nagy György, Nagyné Majoros Györgyi (1996):
Die Gruft der Pfarkirche von Magyaróvár

Hajdu Frigyes†, Lenzsér Imre, Nagy György, Nagyné Majoros Györgyi (1998):
A magyaróvári Habsburg kriptá

Bacsó András (1998):
A Wittmann Antal park

Kocsis Sándor, Lenzsér Imre, Nagyné Majoros Györgyi, Winkler Gábor (1998):
Jummerspach Frigyes Emlékülés. Megemlékezések

Eddig (2000. június) a TÁJÉKOZTATÓ 67 száma jelent meg.

Kérésre
– postaköltség ellenében –
készséggel küldünk kiadványainkból.
Levélcímünk:
Mosonmagyaróvár, 9201 Pf. 112

Moson Megyei Műhely

címen új tudományos-népszerű folyóirat
szerkesztésébe, kiadásába fogtunk.

Az eddig megjelent 3 szám külsejében és tartalmában is színvonalas lap benyomását kelti.
A szerkesztők célja a városban élő, itt dolgozó szakembereknek publikálási lehetőséget biztosítani,
hogy ezen keresztül közkinccsé váljon mindaz az alkotó, szellemi, szervező munka,
ami városunkban és a régióinkban folyik.

A civil szféra felértékelődésével egyre több egyesület, polgári kör alakul.
Érdekérvényesítő munkájuk formája, mindennapi gyakorlata,
más szervezetekkel és a hatóságokkal kialakult kapcsolatuk
értékesíthető tapasztalatai számára is teret kívánunk biztosítani.

A folyóirat címében a hajdani Moson megyét nevezi meg.

Ebből következik, hogy

– az európai régiók szellemi együttműködése keretében –
a határainkon túli területek hasonló törekvései számára is
nyitva áll a közlés lehetősége.

Ez többnyelvűséget is jelent.

Már jelent meg német nyelvű cikk,
és a dolgozatoknak mindig van német nyelvű összefoglalója.

A közlés feltétele a tudományos színvonal.

Vagy témájával, vagy szerzőjével kötődjön a tájhoz,
ezzel az itt folyó munka és az itt élő szakemberek
– tanárok, mérnökök, orvosok, művészek –
számára kívánjuka nyilvánosságot biztosítani.

A szerkesztőség és a cikkek szerzői is térítés nélkül végzik munkájukat,
költséget „csak” az technikai előállítás jelent.